

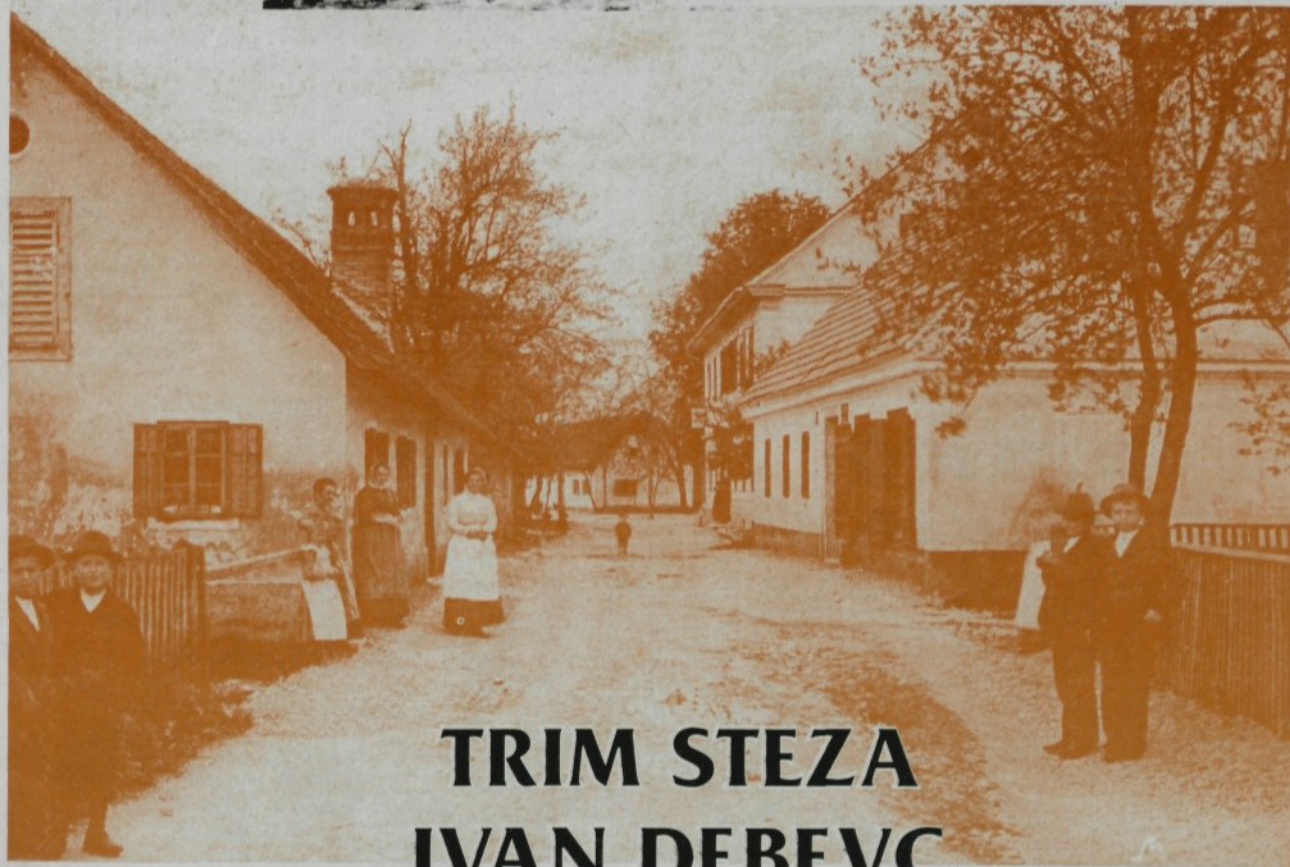

MENGŠAN

GLASILO OBČINE MENGEŠ

ŠTEVILKA 22 / LETNIK III / VINOTOK / 1995

KNJIŽNICA
DOMŽALE
D. 1995

TRIM STEZA
IVAN DEBEVC
SLOVENSKI KOZOLEC

kočna

trgovsko podjetje d.d.
KAMNIK, Ekslerjeva 8

PE MODNA HIŠA Medvedova 1a, tel. 831-404 UGODNO

MOŠKI - puliji 1.001 SIT
- hlače 4.774 SIT
- bunde 5.606 SIT
- flanela srajce 1.386 SIT

ŽENSKI - bunde (brušena svila) 13.845 SIT
- krila 3.675 SIT
- Velika izbira spodnjega perila

OTROŠKI - smučarski komplet 4.245 SIT
- trenirke 2.253 SIT
- puliji (bombaž) 680 SIT
- bunde 4.252 SIT

PE NOVA MODA Ljubljanska 1c, tel.: 812-570 VELIKA IZBIRA - UGODNE CENE

- metersko blago - zavese - posteljnina

Metersko blago že od 672 SIT dalje, zavese od 450 SIT dalje!

SLEDITE MARKACIJI - OBIŠČITE KOČNO

AVTOMOBILSKI
PROGRAM

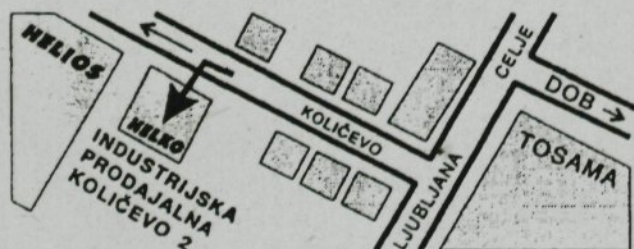

LADA

V industrijski prodajalni

HELKO

*DOBRI PLAČILNI POGOJI
IN UGODNE CENE*

Informacije po telefonu: (061) 715 233

Clip

RAČUNALNIŠKI TEČAJI

Ljubljanska 80 (SPB1), 61230 Domžale

713-660

UVODNIK

Drage bralke, dragi bralci!

Tokrat ni bilo potrebno čakati toliko časa na novice kot prejšnjič. Dnevi hitro tečejo, z njimi pa seveda tudi dogodki.

Oktobrski Mengšan je obarvan jesensko. Listje odpada, vedno hladneje postaja, mi pa se pripravljamo na prvonovembrska praznovanja. Spomnili se bomo naših dragih, ki jih pogrešamo. Na žalost pa bo marsikateri grob obiskan le ta dan, kajti radi se postavljamo v novih oblačilih, ki predstavljajo prestiž. Nam je res kaj mar, čemu je praznik posvečen? Umrli bi bili veseli našega obiska še kdaj, ne le sedaj, ko nam država zapoveduje, da imamo čas tudi za njih!

En dan prej je dan reformacije. Zakaj pa je to praznik? Preberite v Mengšanu!

Mengšani pa smo bogatejši še za en praznik. Odslej ali bolje z naslednjim letom bomo 29. maja praznovali Trdinov dan kot občinski praznik. Morda bomo sedaj kaj več vedeli o Janezu Trdini. O izboru tega dne in še o čem pišemo z dveh zasedanj občinskega sveta.

Je z zdravstvom v naši občini vse tako, kot mora biti? Besedo smo dali Vam. Telefonsko ste odgovarjali na naša vprašanja, kot rezultat pa je nastala krajša raziskava. Če kdo želi potrditi ali zanikati zapisano, bomo zelo veseli Vašega mnenja. Sicer pa smo v Uredništvu zadovoljni. Dopisovanje nam dokazuje, da spremljate dogajanje v kraju. S skupnimi močmi in prizadevanji nam bo lepše, pa še manj nejasnosti in neresnic bo krožilo med nami. Pravo vprašanje na pravi naslov - uspeh je zagotovljen, še zlasti če k temu pripomore Mengšan.

Da bomo znali ceniti delo mojstrov in ne le politikov, Vam predstavljamo mojstra Ivana Debevca. S škarjami, iglo in sukancem gre po blagu gor in dol in Vaše želje postanejo resničnost. Dvomite?!

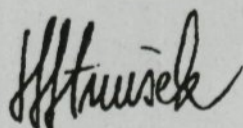
Uvajamo novo rubriko: Pri sosedih. Tu želimo objaviti prispevke bivših občanov, ki so sedaj ostali v drugih občinah. Aktualnost Mengšana se povečuje, če ga želijo brati tudi drugje.

Spoštovani,

vabimo Vas, da nam pišete, se oglasite in poveste dobro in slabo. Zadnji dan za oddajo člankov je še vedno 12. v mesecu.

Lepe praznike Vam želim,

Tatjana Sivec Strmšek, gl. in odg. urednica

KAZALO

UVODNIK	3
PORTRET	4
OBČINSKA UPRAVA POROČA	6
OBČINSKI SVET	6
ŽIVLJENJE V OBČINI	8
POLITIČNE STRANKE	10
PRI SOSEDIH	12
ŽUPAN NA OBISKU	13
PRAZNIKI IN OBIČAJI	13
IZ PRETEKLOSTI	15
NAŠI PESNIKI IN PISATELJI	17
NAŠ VRTEC	17
NAŠA ŠOLA	19
IZOBRAŽEVANJE	20
VAŠA POŠTA	21
ANKETA	23
DRUŠTVA	24
ŠPORT	28
KULTURA	30
IN MEMORIAM	35
NASVETI	35
RAČUNALNIŠTVO	36
SMEH NI GREH	36
OBVESTILA	37

MENGŠAN, mesečnik OBČINE MENGEŠ

Naslov uredništva:

Slovenska cesta 28, Mengeš
telefon/telefax: (061) 737 317
žiro račun: 50120-603-55739

Glasilo ureja uredniški odbor:

Tatjana Sivec Strmšek (glavna in odgovorna urednica)
Lubica Rožman, Milica Tomšič, Jože Vahtar, Blaž Janežič, Franc Veider (člani)
Lektor: **Ivo Pirnat**
Računalniški prelom: **Sebastjan Linke**
Sliki na naslovnici: **Stari Mengeš - arhiv**

Izdaja: Občina Mengeš

Mengšan izhaja v nakladi 2500 izvodov in ga prejema gospodinjstva **Mengša, Topol, Loke in Dobena** brezplačno na dom. Tiskano na okolju prijaznem papirju.
Tisk: **Premiere, Piričiče**

PORTRET

Ivan Debevc

Obleka naredi človeka, pravi pregovor. To drži? Je vseeno, kakšni se pojavimo pred delodajalcem, katerega poskušamo prepričati, da smo na dolgem seznamu čakajočih najboljši? Bomo enako spoštovali generalnega direktorja, če bo prišel v službo v trenirki? Kaj je frak, večerna gala obleka? Sploh še poznamo dolga bleščeča krila, visoke salonske čevlje? Naš zunanji videz nas predstavlja kot poslovneža, kot hišno pomočnico, državnega uradnika, čistilko?!

Vse prevečkrat ljudi sodimo po obleki! Ali pa samo po obleki!

Bo moj posel uspel, če bom oblečen po najnovejši modi? Kdo pa nam sploh diktira modna pravila? Moja odločitev je taka in pustite me pri miru! Veliko pomislekov slišimo, morda, tudi na svoj račun. Kako to, da se politiki, vsaj državni, v protokolu ne oblačijo po domače, kot bi ustrezalo njim? Torej je le pomembno, kakšen izgled ustvarjamo!

Pa saj sploh ni pomembno, kje kupimo obleko... Na trgu ali pri kakšnem uvozniku cenenege blaga bomo "prišli" najceneje skozi. Morda pa temu ni tako...

Verjetno ga ni Mengšana, ki ne bi poznal mojstra Ivana Debevca. Mojstra v pravem pomenu besede. Pogleda vas od nog do glave, pa že ve, kaj bi vam najboljše pristajalo. Če ste v zadregi, kaj obleči za slovesnost mature, poroke, diplome, vas bo vseh ugank rešil mojster Debevc.

Sosedje, ki ga vidavamo na delovnem mestu v drugem nadstropju stavbe, kjer so sedaj občinski prostori v Mengšu, bi, če ga ne bi poznali, rekli, da je gospod štiridesetih let, vsaj po obleki sodeč. Resnica pa je ta, da je mojster zakorakal že krepko v sedemdeseta leta.

Zaradi vsega lepega, kar je s svojimi rokami in glavo naredil za slovensko modo in seveda za sam Mengeš, smo ga povabili kot gosta meseca.

Mojster Debevc, ne morem verjeti, da ste že štirideset let v vrhu slovenske mode.

Leta 1952 smo imeli prvo modno revijo, zdaj pa se piše leto 1995.

Je bil vaš oče krojač, morda mati šivilja?

Rodil sem se 16. maja pred šestinsedemdesetimi leti na Planini pri Rakeku družini s tremi otroki. Bil sem najstarejši sin. Kasneje smo se preselili v Kamnik. Oče je bil pismonoša. Ko je popolnoma oslepel, je beračil, da nas je preživel, mati pa je čistila pri bogatih družinah.

Z veseljem sem se učil za krojača. Eno leto sem delal kot pomočnik le za hrano.

To je bilo najbrž v času druge svetovne vojne...

Leta 1939 sem bil že izučen. Med vojno sem bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko. Najprej so me ujeli v Franciji in odpeljali v ujetništvo v Anglijo. 1943. leta pa je k nam na obisk prišla naša vladna delegacija z vprašanjem, kdo je pripravljen iti v jugoslovansko NOB. Ponudbo sem sprejel z veseljem in bil dve leti po tem tudi izpuščen.

Kaj pa se je dogajalo v svobodi?

Kot skromnega človeka so me postavili za predsednika stanovanjske komisije. To delo sem opravljal tri leta.

Kje ste živeli? So bili starši z vami?

Cela družina je živela v vrtni hišici, katero so pred našim prihodom uporabljali za orodje. Da smo bili tega sploh deležni, je morala mama gospodarjem obdelovati zemljo. Potem smo se preselili na Žale, kjer ni bilo kaj dosti bolje. Prej so v tem prostoru kuhali za prašiče. Po tleh je bil cement, nas pet pa se je grelo in kuhalo na "gašperčku".

Toda tudi ta dom ni bil dolgotrajen. Gospodar je prodal vilo. Mi smo se morali preseliti v dveh dneh, sicer bi nas preganjali žandarji, k Plevelu v Mekinje, kjer smo v eni sobi imeli kuhinjo, spalnico...

Vsaka palica ima dva konca...

Določali so komisije, ki so pregledovale, kakšno je stanje glede bivalnih površin pri premožnejših. Zgodilo se je, kar ni pričakoval nihče. Službeno sem prišel k očetovemu prijatelju, ki je pred leti očetu, ko je beračil, odrekel pomoč. Ni mu dal ne kruha ne hrane, niti ni bil pripravljen pomagati na drugačen način. Ponižal je oba, ko sta prišla prosit za kruh.

Po zakonu je temu gospodu pripadala kuhinja, soba, spalnica, otroška soba, ostalo pa mu je bilo potrebno odvzeti.

Veliko ljudi je bilo na cesti, drugi pa so uživali velika stanovanja, zato so sicer kruti posegi prinesli marsikomu vsaj streho nad glavo.

Kako pa se je odvijala vaša življenjska pot, kariera?

V Kamniku sem dela pri krojaču Piklu kot pomočnik v Mestni šivalnici. Zaradi veselja do krojenja in šivanja me je občina poslala v Maribor v mojstrsko šolo, da bi, če bi bilo potrebno, prevzel vodilno mesto v drugi šivalnici.

Čez eno leto so me poklicali. Dobil sem nalogo, da prevzamem propadajoče podjetje. Podedoval sem dve vajenki, v enem letu pa nas je bilo že 19.

Mojster Ivan Debevc med svojimi manekenkami.

PORTRET

Ivan Debevc

Kako vam je to uspelo?

Delali smo po meri, pa tudi velikih trgovin z zahtevnimi kupci se nismo ustrašili. Pomagal nam je še en mojster in drugi kooperanti.

Ni preprosto uspeli, če začenjaš z negativnim stanjem...

Po izložbah smo obesili reklame. Leta 1952 pa smo postavili na oder prvo modno revijo. Dvorana v Kamniku je bila dvakrat nabito polna. Revija ni bila nič slabša, kot so sedanje.

Uspeh, zavidanja vreden v današnjem času.

Kdo je pripravljaj kroje, modele...

Nikdar nisem "plonkal". Kroje sem pripravljaj sam, ideje so moje. Šivilje so bile zelo pridne, zato je vse, kar sem si zamislil, ugledalo luč sveta v taki podobi, kot sem si zamislil.

Mengeš zna ceniti vaš prispevek k promociji kraja!

Mengšani in takratna krajevna oblast mi je bila hvaležna za vse to.

dogajalo pred toliko leti. Plakati, vabila, izrezki iz časopisov pričajo o vsem povedanem. Verjetno je bilo takrat vse le še bolj veličastno, lepše, slavnostno. Biti prvi je najlepše, biti najboljši je še lepše. Mojster Debevc se zaradi slave in uspeha ni prevzel.

Vaša poštenost vas ni izdajala!

Zaradi svoje poštenosti sem veliko pretrpel. Pa mi ni žal. Veliko mi pomeni, da sem si s svojim delom ustvaril dobro ime in slovenski modi pustil sledove.

Pri nas ni veliko prireditvev, kjer bi se lahko oblekli po najvišji modi. Morda samo za predstavnike države, ki so vezani na protokol, obiske zunanjih ministrstev... Smo Slovenci dovolj lepo oblečeni?

Smo, in vedno bolje se oblačimo.

Nam je res nerodno biti urejen, primerno svojemu poklicu, statusu in funkciji?

Zdaj ne več, to je bilo prej. Moramo biti dovolj lepo oblečeni

Mojster Debevc, želimo vam še veliko lepih izdelkov. Naj bo vaš muzej oblek z modnih revij vam, Mengšanom in ljubiteljem visoke mode v ponos in dokaz, da je Mengeš veliko mesto visoke mode. Ali ni bila pred dvajsetimi leti na televiziji predstavljena moda vsega sveta na globusu sveta? Posebej označena mesta so bila Pariz, London, Rim in seveda, Mengeš. Obilo užitka in veselja vam želimo!

Tatjana Sivec Strmšek

Ivan Debevc je imenovan za pionirja slovenske mode.

Uspešni ljudje imajo tudi nasprotnike. Je bilo vam s tem prizanešeno?

Nasprotno. Ne glede na velik uspeh ali pa prav zato sem moral iz Kamnika. V Mengšu sem se javil na razpis za mojstra krojača v prostorih, kjer sedaj deluje knjižnica. Obiskal sem g. Slavka Piška st. Z njegovo pomočjo sem hitro zastavil svoje delo. Ob nastopu sem zaposlil tri šivilje, v naslednjih treh letih pa še enajst skupno z moško. Začeli smo z modnimi revijami. Prva je bila v Mengšu pred triindvajsetimi leti. Potem smo vsako leto pripravili vsaj še eno ali dve.

S tem ste verjetno promovirali tudi Mengeš?

Marsikdo je prišel v Mengeš samo zaradi mode. Pripravili smo različne prireditve, za humane namene, potresna območja, onkološki inštitut...

Ime naše domovine ste ponesli tudi v tujino.

Celo v Tuniziji smo postavili dve modni reviji, po hotelih na željo ambasade.

Kako tudi ne, če pa so prišli nastopat prvaki slovenske in hrvaške zabavne glasbe: Elda Viler, Braco Koren, Ljubka Dimitrovska ...

Vas kdaj zamami, da bi sto in več ženskih oblek, ki jih imate v žal še ne odprtem muzeju, predstavili Mengšanom in okoličanom?

O tem zelo resno razmišljam. V letošnji jesen ali najkasneje spomladi bomo povabili modno srenjo obujat spomine. Marsikaj bi spet radi oblekli. Časi se spreminjajo, moda pa se vrača. Vam je všeč tale kostim? Pa ta večerna obleka? Zvezda večera bi bila, če bi jo oblekla? Veste, te obleke pa smo prikazali v Festivalni dvorani za našo državno smetano. Navdušeni so bili. Take poročne obleke ne dobite v nobeni trgovini. Tista, tista je pa za ogled gledališke predstave na Dunaju... (Mojster Debevc hodi in razkazuje mojstrovine, stare štirideset in več let. Kakšna krasota!)

Bralcem pa moramo povedati, da v prostoru, kjer sva se z mojstrom Debevcem sestala, muzeju oblek, ni težko podoživljati vsega tistega, kar se je

Mojster s hčerko Samanto, kateri je posvečen MODNI SALON SAMANTA v Črnučah.

OBČINSKA UPRAVA POROČA

JAVNO POVABILO

ZA PREDLOŽITEV VLOG ZA
SOFINANCIRANJE VZDRŽEVANJA
KULTURNIH OBJEKTOV
V OBČINI MENGEŠ

I.

Vloge lahko predložijo:

- lastniki in upravljalci kulturnih objektov,
- lastniki in upravljalci drugih objektov, v katerih so urejeni prostori za izvajanje kulturnih dejavnosti.

II.

Proračunska sredstva za vzdrževanje kulturnih objektov so namenjena za nujna vzdrževalna dela na objektih in nabavo opreme z namenom:

- preprečevanja propadanja objektov in
- izboljšanje možnosti organizacije kulturnih dejavnosti v teh objektih.

III.

Kandidati za proračunska sredstva za vzdrževanje kulturnih objektov morajo v prijavi na razpis navesti:

- ime in sedež objekta,
- starost in lastništvo objekta,
- namembnost objekta,
- uporabnike objekta,
- prireditve v letu 1994,
- večja realizirana vzdrževalna dela na objektu zadnjih pet let,
- načrt vzdrževalnih del v letu 1995,
- predračunska vrednost vzdrževalnih del v letu 1995,
- vire financiranja in pričakovani delež iz občinskega proračuna.

IV.

Ustreznost prijav in izbor bo opravil Odbor za družbene in društvene dejavnosti v sodelovanju z Referatom za družbene in društvene dejavnosti. Pri obravnavanju proračunskih sredstev za vzdrževanje kulturnih objektov bodo upoštevani naslednji kriteriji:

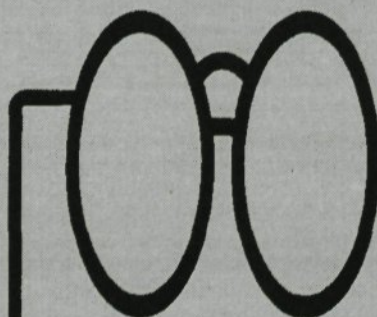
- stanje vzdrževanosti objekta,
- delež kulturnih dejavnosti v namembnosti objekta,
- intenzivnost kulturnega dogajanja v objektu,
- prostovoljno delo krajanov in njihovo angažiranost za pridobitev drugih virov sredstev za vzdrževanje,
- odobrena proračunska sredstva za vzdrževanje objekta v preteklih petih letih in njihova namenska uporaba.

V.

Vloge za sofinanciranje vzdrževanja kulturnih objektov lahko vložite v roku 15 dni od dneva objave na naslov: OBČINA MENGEŠ, Referat za družbene in društvene dejavnosti, Slovenska cesta 30, 61234 MENGEŠ (s pripisom: vzdrževanje - kultura). Vse dodatne informacije dobite na telefonsko številko: 737-309 int. 213.

Mengeš, 28. oktober 1995

ŽUPAN
Janez Per

OPTIKA
GOLAVŠEK

Slovenska 30
tel.: 737 968

V poslovni stavbi
Občine Mengeš

OBČINSKI SVET

Trdinov rojstni dan

Na svoji zadnji seji je Občinski svet Občine Mengeš sprejel sklep, da bomo občinski praznik naše občine praznovali 29. maja. Na ta dan leta 1830 se je rodil naš rojak Janez Trdina, slovenski pisatelj in etnolog. Trdinov rojstni datum je za občinski praznik komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja predlagal gospod Stane Lužar. To je bila točka dnevnega reda, ki je bila sprejeta najhitreje in skoraj soglasno, kar pa ne bi mogli trditi za precejšen del ostalih. Zataknilo se je že pri sprejemanju dnevnega reda. Tega so svetniki dodobra "prečistili", nekatere točke so združili, druge pa so umaknili. Janez Dimec, ki je tudi bil pobudnik sprememb dnevnega reda, je v nadaljevanju seje večkrat spomnil na določbe statuta in poslovnika. Pri tem je poudaril, da to ni dlakocepstvo, ampak na te stvari opozarja, ker je spoštovanje pravil okvir, ki je nujno potreben, da se lahko napravi dobra vsebina, torej dobre odločitve Občinskega sveta.

Verjetno so bile takšne pripombe utemeljene, saj si je predsednik Občinskega sveta Alojzij Janežič na začetku seje, oziroma že s sporočilom na vabilu za sejo, dovolil neprijetno nerodnost. Svetnike je obvestil, naj razprave k posameznim točkam dnevnega reda dostavijo tajništvu sveta že pred začetkom seje, kar pa je v nasprotju s črko in duhom poslovnika Občinskega sveta. To in celo nedemokratičnost so predsedniku očitali svetniki LDS, SKD in ZLSD. Precej sočna je bila pripomba Jožefa Pajniča, da takšne zahteve močno spominjajo na stare komunistične navade. V nadaljevanju seje so svetniki sprejeli kar nekaj pomembnih odločitev. Da bomo občani oskrbovani z bolj kvalitetno in zdravo pitno vodo, je svet sprejel sklep, da bo Občina Mengeš skupaj s Komunalno stanovanjskim podjetjem Domžale financirala sanacijo vodovodnega sistema Krvavec za leto 1995. Svetniki so ob sprejemanju tega sklepa pogrešali obrazložitev predloga, predvsem pa finančno konstrukcijo projekta. Oboje naj bi izdelala občinska uprava - referat za infrastrukturo, vendar priloga o tem ni bila dodana gradivu za sejo. Občinski svet je sprejel sklep šele potem, ko je obrazložitev podal župan Janez Per. Za obnovo vodovoda v letu 1995 bo potrebnih 14.000.000,00 SIT. Nekaj čez 10.000.000,00 SIT je zagotovljenih v občinskem proračunu, ostalo bo prispevalo Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale, saj

OBČINSKI SVET

Trdinov rojstni dan je naš občinski praznik

sredstva za vzdrževanje vodovoda pridobiva s pobiranjem vodovodne takse.

Svet je med drugimi obravnaval vlogo stanovalcev iz Linhartove ceste v Mengšu. V poznih nočnih urah jih moti močan hrup iz gostinskega lokala Wersteiner pub. Občinski svet nima pristojnosti urejati zadev na tem področju. Zato je sprejel sklep, s katerim je zadolžil občinsko upravo, naj vlogo občanov iz Linhartove takoj posreduje inšpekcijskim službam in upravnim enotam Domžale.

Tajnik občinske uprave Nastja Poljšak je svetnike obvestila, da občinska uprava pri svojem delu nujno potrebuje pravnika, saj nihče od sedaj zaposlenih ni strokovnjak na tem področju. Jožef Pajnič je menil, da je v upravi že sedaj zaposlenih preveč ljudi. Tudi ostali svetniki niso bili navdušeni nad novim zaposlovanjem, vendar odločanje o tem ni v pristojnosti občinskega sveta. Popolnoma županova odločitev je, kdaj, koga in zakaj bo zaposlil v občinski upravi.

Ob imenovanju strokovne skupine za obravnavo predlogov sprememb dolgoročnega prostorskega plana občine Mengeš, so na seji precej razpravljali o celotnem družbenem planu občine Mengeš. Na koncu so soglasno podprli predlog Branka Liparja, naj do naslednje seje občinska uprava pripravi predlog sklepa o izdelavi dolgoročnega družbenega plana občine Mengeš. Imenuje naj se tudi komisija v širšem strokovnem sestavu, ki bo izdelala plan, postaviti pa se mora tudi rok za izdelavo načrta. Franc Jerič je bil mnenja, da bi morali o pomembnejših delih družbenega plana odločati občani na referendumu.

Prav ob tej točki dnevnega reda so se svetniki in župan pogovarjali tudi o odgovornosti članov sveta pri glasovanju za ali proti posameznim predlogom, ki pridejo v obravnavo in v sprejem na občinski svet. Župan je opozoril, da imajo nesprejeti sklepi lahko resne posledice za občane. Svetniki so v tem z županom soglašali, vendar so poudarili, da ne morejo sprejemati sklepov, če njihove utemeljitve ne pripravi občinska uprava, če sklepov ne dobijo v obravnavo pravočasno ali če predlagani sklepi nimajo podlage v občinskih splošnih aktih.

Ob koncu naj omenimo še nekaj vprašanj in pobud, ki so jih svetniki naslovili na župana in na občinsko upravo:

Jožef Pajnič je vprašal, kakšno finančno stimulacijo je v tem letu dobil pri svoji plači uslužbenec referata za infrastrukturo. Odgovor na seji ni bil posredovan. Isti svetnik je opozoril, da morajo biti sprejeti: odlok o javnih prireditvah in odlok o zaščiti vodnih virov, pa tudi odloki, ki bodo urejali druga področja so nujni. Župan je pojasnil, da je občinska uprava komaj ustanovljena, da dela s polno paro, vendar vsega dela ne zmore hitro. Ta dejstva bi morali upoštevati tudi svetniki. Potrudili pa se bodo, da bodo odloki pripravljeni v najkrajšem času.

Franc Jerič je vprašal, če tovarna LEK, glede na to, da je vprašljiv njen vpliv na okolje, plačuje mengeški občini ekološki tolar. Odgovor je bil negativen.

Branko Lipar se je pozanimal, če je narejen podpis črnih prometnih točk v občini. Šola vsako leto pošlje načrt varnih poti na policijsko postajo v Domžale. Svetnik je še pripomnil, da mora biti čimprej izdelan operativni načrt, na podlagi katerega bodo opravljene črne prometne točke v mengeški občini. Le tako bodo otrokom zagotovljene varne poti v šolo.

Tatjana Sivec Strmšek je postavila vprašanje, kdaj bodo svetniki dobili odgovore na svoja vprašanja iz preteklih sej. Svetnica je hotela izvedeti še, če je društvo Franca Jelovška dobilo 350.000,00 SIT za popravilo znamenja v Loki. Sredstva so bila že obljubljena s strani občinske uprave. Župan je odgovoril, da društvo še ni predložilo računa, torej vsota ni mogla biti izplačana.

Tatjana Strmšek je svetnike in župana seznanila še z mnenjem uredniškega odbora občinskega glasila Mengeš o tehnični izvedbi časopisa. Uredništvo je predlagalo županu in občinskemu svetu, naj se zaradi grobih tehničnih napak in nestrokovnega lektoriranja prekine pogodba z izvajalcem. Večina svetnikov, župan in tajnica občinske uprave so menili, da bi bila prekinitev pogodbe preuranjena, Premiere pa je tudi najugodnejši ponudnik glede cene. Torej omenjeno podjetje ostaja tehnični izvajalec. Bralci in uredništvo pa lahko

le upamo, da si odgovorni v bodoče ne bodo dovolili delati napak, kot so to počeli sedaj.

Janez Dimec je predsedniku občinskega sveta pismeno posredoval naslednja vprašanja in pobude:

- 1.) Zakaj v Uradnem Vestniku do sedaj niso bili objavljeni naslednji akti oziroma sklepi:
 - Sklep o programski zasnovi glasila Mengeš (odlok o prevzemu izdajateljstva je bil objavljen v Ur.l. RS 18/95 z dne 24. 3. 95);
 - Pregled prihodkov občinskega proračuna in razporeditev ter račun financiranja, ki sta sestavni del odloka o proračunu Občine Mengeš za leto 1995 (odlok brez teh bistvenih sestavnih delov je bil objavljen v Uradnem Vestniku 4/95);
 - Akt o sistematizaciji delovnih mest v Občinski upravi;
 - Pravilnik o plačah funkcionarjev (v Uradnem Vestniku 4/95 je bil objavljen le en stavek, namreč, da se ta Pravilnik sprejme, ni pa objavljeno besedilo Pravilnika).
- 2.) Na kateri podlagi je župan lahko sprejel in objavil Pravilnik o štipendiranju in ga objavil v Uradnem Vestniku 5/95. Za ta akt od Občinskega sveta v smislu 2. odstavka 44. člena ni dobil pooblastila. Glede na veljavni Statut o sprejemu akta odloča Občinski svet, razen če to pooblastilo prenese na župana.
- 3.) V zadnjem Mengešan su bili predstavljeni delavci Občinske uprave, ki jih je kadroval župan. Predstavitve so bile zelo skromne, zato predlagam, da se Občinskemu svetu dajo tudi podatki o stopnji in smeri strokovne izobrazbe vseh delavcev, ki so zaposleni v Občinski upravi.

Pri prvi točki vprašanj se je Janez Dimec skliceval na 87. člen statuta, ki določa, da morajo biti vsi splošni akti objavljeni v uradnem glasilu, veljati pa začnejo 15 dni po objavi. Glede na to navedeni akti sploh še ne veljajo, se pa izvajajo. To bi lahko povzročilo resne posledice.

Upajmo, da bosta župan in občinska uprava odgovorila na vprašanja svetnikov že na naslednji seji.

**Za uredništvo
L. Rožman**

ŽIVLJENJE V OBČINI

Novičke iz Loke

1 . V Loki raste mladi rod pritrkovalcev, ki že nekaj mesecev pridno vadi in izvablja čudovite zvoke iz loških in mengeških zvonov pod budnim in strogim očesom mentorja Franca Blejca. Fantje so sicer mladi, vendar nadarjeni in trdni v svojem hotenju postati pravi pritrkovalci in ambasadorki te zvrsti sakralne glasbe z lepo in dolgo tradicijo. Z veliko poslušnosti in predvsem vztrajnosti bodo svoj cilj gotovo dosegli. Želimo jim, da bi pesem zvonov še dolgo odmevala izpod njihovih spretnih rok in da bi jo s ponosom širili med slovenskim narodom.

2 . Tudi v letošnjem jesensko-zimskem času bomo v loški cerkvi sv. Primoža in Felicijana člani KD Antona Lobode pripravili pester spored prireditev. Začeli bomo že v oktobru z večernim koncertom pevskih zborov, prepletenim z zvoki citer. Vse drugo, posebno Miklavžev december, pa naj ostane za zdaj še prijetna skrivnost.

Foto: France Dimec

3 . Sredi septembra je v Komendi oziroma na Duplici potekalo območno gasilsko tekmovalstvo za vse kategorije gasilk in gasilcev (razen veteranov) iz Kamnika, Domžal in Litije

Foto: Franc Urbanc

za uvrstitev na državno prvenstvo v prihodnjem letu. Nastopilo je tudi 6 loških ekip. Udeležbo na državnem prvenstvu so si zagotovile tri ekipe, in sicer članice A in B ter pionirji, drugim pa se je priložnost za las izmuznila. Pa nič ne de, tudi ta dosežek je lep uspeh našega društva.

4 . Ljubitelji psov zagotovo poznate Janeza Pirnata iz Loke, ki si je pred mnogimi leti izbral dokaj nenavaden in redek konjiček - šolanje psov. Bil je dolgoleten sodelavec domžalskega kinološkega društva. Vodil je tečaje za šolanje hišnih ljubljencev in dosegel odlične rezultate na tem področju. Uspešen pa ni bil

Foto: Janez Udovč

Foto: Boris Praprotnik

samo pri "tujih" psih, ampak tudi s svojim Princem. Z njim je osvojil veliko naslovov in pokalov tudi onstran slovenskih meja. Kot pravi sam, bo štirinožcem v prihodnje še posvečal svoj prosti čas, zdaj tudi v domačem okolju. Rejci, če bi želeli imeti šolanega psa, se torej obrnite na Janeza Pirnata osebno. Dobite ga na Testenovi 50 v Loki ali po telefonu 738-832 popoldne.

Jože Brojan

MENGŠAN

ŽIVLJENJE V OBČINI

Uspešni mladi gasilci

NOV USPEH LOŠKIH GASILCEV IN OSNOVNE ŠOLE TRZIN

Na državnem srečanju šolskih društev Mladi gasilec, ki je letos potekalo v Škofji Loki, so fantje iz gasilskega društva Loka in Osnovne šole Trzin dosegli še en velik uspeh. Na tekmovanju so blesteli s svojo homogenostjo in odličnim nastopom. Vnovič so zasedli prvo mesto med starejšimi pionirji in tako že drugič zapored postali najboljši v Sloveniji. Med 42 šolami ni majhna stvar stopiti na zmagovalno stopničko!

To tekmovanje, ki je med osnovnošolci čedalje bolj priljubljeno, zahteva veliko znanja in predvsem uigranosti v tehničnih panogah, kot so delo z vedrovko, spenjanje orodja, poznavanje orodja, vezanje vozlov, metanje vrvi in gašenje z RGA, na koncu pa tudi veliko individualnega poznavanja znamenitosti kraja oziroma mesta prireditelja. Na končno oceno vpliva še likovni izdelek o gasilstvu. Na vseh področjih so naši mladci pokazali ogromno znanja in spretnosti.

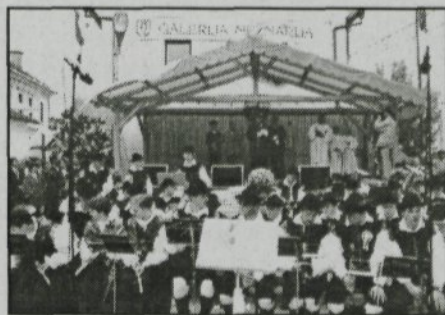
Fantje, ki jim je uspel ta veliki met, so med seboj dobri prijatelji in pravi sošolci. To so: Matej Veider, Marko Kocjan, Gašper Pogačar in Uroš Lož, ki so tekmovali v gasilskih veščinah in likovnik Luka Gubenšek. Za vse njihove dosežke sta zaslužna tudi njihov strokovni vodja in mentor Brane Malus in idejni vodja, ravnatelj OŠ Trzin Franc Brečko.

Jože Brojan

Mihaelov sejem v Mengšu že tradicionala

Letošnji že tretji Mihaelov sejem je bil zaradi bogatega kulturnega programa še privlačnejši za obiskovalce, kot prejšnja leta. Že v petek zvečer so se predstavili "Kamniški koledniki", pevski zbor ZVON in folklorna

Slovestnost ob blagoslovitvi gasilskega avtomobila.

skupina SVOBODA Mengeš.

V okviru sejemske prireditve je bila v četrtek 28. 9. slovesna otvoritev prenovljene TRIM steze, ki jo Turistično društvo Mengeš že 25 let redno vzdržuje.

Posebnost sejma je bila tudi ocenjevalna razstava rejcev malih živali.

Ob slovesni otvoritvi sejma v soboto 30. septembra je g. župan Janez Per odprl razstavo izdelovalcev glasbil - harmonik iz Mengša.

Karaoke in Živ-žav je popestril sobotno dopoldne.

Nastop harmonikarjev mengeških proizvajalcev in ALPSKEGA kvinteta zvečer se je sobotni del kulturnega programa zaključil.

V nedeljo so se udeležili številni obiskovalci slovesne maše na prostem in blagoslovitev novega gasilskega avtomobila.

Dopoldanski spored je zaključila mengeška godba.

Večtisočglava množica je pričakala parado 18 kmečkih voz in predstavitev kmečkih opravil - posebno izvirni so bili predstavniki iz TOPOL. Seveda pa v paradi ni šlo brez mengeške godbe in preko 50 narodnih noš.

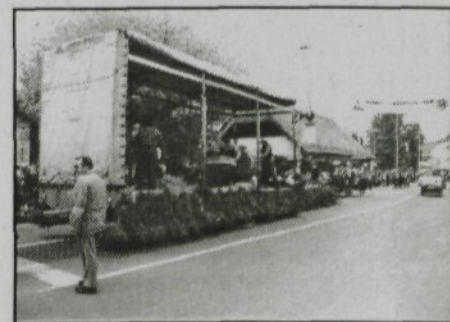
Številni obiskovalci so pričakali parado.

Sejemski utrip v nedeljo dopoldan.

Kulturni program sejma so zaokrožili narodno zabavni ansambli in SLOVENSKI KVINTET. Na sejemskem prostoru je bilo postavljenih preko 90 stojnic, kjer so ponujali najrazličnejše blago.

Posebna komisija je podelila najlepši in

- parada kmečkih vozov in opravil.
- posebno izvirni - predstavniki iz Topol.

najizvirnejši stojnici posebno priznanje. Dodelila jo je "NAPREDKU" Domžale.

Za izvedbo letošnjega sejma gre vse priznanje odboru Mihaelovega sejma, ki ga sestavljajo predstavniki: Gasilskega društva, Turističnega društva, Mengeške godbe in Občine Mengeš, katero je v odboru zastopal g. župan. Posebno priznanje gre predsedniku g. Borinu Štefanu.

tekst in foto: Franc Zabret

Kulturni program so spremljali številni gledalci.

POLITIČNE STRANKE

**VABIMO NA PREDSTAVITVE
AVTORJEV IN KNJIG S
KULTURNO DRUŽABNIM
DOŽIVETJEM, POD SKUPNIM
NASLOVOM**

SLOVENIJA

Zakulisje sedanjosti

SLOVENIJA

Moderna in urejena država

V KULTURNEM DOMU V MENGŠU,

**V ČETRTEK, DNE 9. NOVEMBRA
OB 20. URI,**

Avtorji

**Janez JANŠA,
David TASIČ,
Ivan BORŠTNER,**

s knjigo

"7 LET POZNEJE"

**Na predstavitvi bo sodeloval
mengeški ansambel
harmonikaric ZUPAN.**

Avtorji bodo predstavili svoja dela, nova odkritja, spoznanja in ozadja. Priložnost bo za neposreden pogovor z avtorji. Izžrebane bodo nagrade za obiskovalce - knjige Sveta knjige in kasete Franca Kompareta. Po predstavitvi bo sproščen pogovor ob pijačah Pivovarne Union.

Vstop je prost. Organizatorji so OO SDSS Mengeš, skupaj z OO SDSS Domžale in Kamnik.

Predstavitev knjige "UDBOMAFIJA"

Predstavitev knjige "Udbomafija" in njenega avtorja g. Eda Ravnikarja v Kulturnem domu v Mengšu

Knjiga "Udbomafija - Priročnik za razumevanje tranzicije" je izšla v letošnjem letu v nakladi 2000 izvodov. Knjiga je že razpródana. Avtor knjige g. EDO RAVNIKAR je na predstavitev pripeljal tudi svoja sodelavca g. Petra LAMPIČA in g. Miha BURGERJA. Gostje so bili z obiskom in predstavitvijo zadovoljni, predvsem pa s pogovorom in zanimivimi vprašanji. Obiskovalci so vztrajali še po koncu prireditve v prijetnem okolju preddverja Kulturnega doma ob pokušini pijač Pivovarne Union in postrežbi osebja lokala Kulturnega doma in Kina Mengeš.

G. Ravnikar je najprej pojasnil, zakaj se je odločil napisati knjigo in zakaj se trudi z analiziranjem prikritih ozadij in z razčiščevanjem tega tifusa in ušivosti naše sedanjosti. Pravi, da so ga v to prisilile razmere, ko je ugotovil, da se je po Slovenski pomladi, Demosu in uvedbi demokracije, vse skupaj vrnilo v stare tirnice. Podobno kot v Kavčičevih časih, ko je po kratkem obdobju takratnega liberalizma zopet zavladata partijska diktatura in discipliniranje neposlušnih in demokratično

usmerjenih posameznikov. Bivši oblastniki namreč počasi jemljejo nazaj kar je prinesla osamosvojitve. In to s pomočjo pasivne, nezainteresirane in zavedene javnosti in z uporabo demokratičnih institucij. Edini pravi in neposreden način, da zdravi javnost, je bil napisati in ponuditi ji knjigo, potem ko ni dosegel zaželenega odziva s prepričevanjem vase zaverovanih politikov Demosa in pisanjem člankov po časopisih. G. Ravnikar meni, da je komunistični in tudi postkomunistični mafijski princip enostavno to, da je nekaterim dovoljeno vse, drugim pa nič. Za tiste, ki smejo vse, zakoni ne veljajo, druge, ki ne smejo nič, se zapira takoj.

Sicer imamo demokracijo, toda ne take, ki bi bila koristna za Slovenijo. Bistveno za napredek Slovenije je, da se uveljavi prave proizvajalce, tiste, ki ustvarjajo izdelke, predvsem za svetovno tržišče in za neznanega kupca. Ne smemo graditi svoje gospodarstvo in prihodnost na zaprtih, dogovornih in političnih tržiščih (vzhod, neuvrščeni, itd.). Velike, nacionalne projekte bi morali zaupati domačim usposobljenim in resnim izvajalcem in jih tako pripraviti na izzive s pravo svetovno konkurenco na tujih razvitih tržiščih. V zaprtih (mafijskih) krogih je poslovanje udobno, toda stroški zaradi provizij so nesmiselni in bi morali biti uporabljeni za prava vlaganja v Slovenijo. Posluje se brez potrebe preko, v tujini lociranih posrednikov,

POLITIČNE STRANKE

"UDBOMAFIJA"

ki tudi v tujini zadržijo nesorazmerno visoke provizije. Vodstva podjetij v navezi s takimi posredniki in zaradi protiuslug niso zainteresirana za neposredne povezave s kupci. Prejemniki provizij tako držijo podjetja in Slovenijo v pesti, nabirajo kapital in že tudi kupujejo podjetja v Sloveniji, pogosto tista podjetja, s katerimi so poslovali in jih popolnoma izčrpali. Poleg tega predstavništva naših podjetij v tujini prehajajo v večinsko last mafijskih posrednikov. Elan ima v svojih firmah v tujini dobiček, doma pa izgubo. Tak način "kraje", žal, nikogar ne moti! Naše dolgove nameravamo plačevati brez predložitve računov, kar je za vsakega normalnega človeka popolnoma nenormalno (okoli 3 milijarde ameriških dolarjev). V primeru s tem je 150 milijonov medijsko razvpite izgube pokojninskega sklada prava malenkost. Vlada pa nič.

Vse skupaj še ni prepozno. Obstaja dovolj dokumentacije, da je možno že "pokradeno" razveljaviti in pridobiti nazaj. Problem rešitve je čisto in zgolj politične narave. Naši gostje so v to trdno prepričani in odločeni, da se po potrebi tudi strankarsko organizirajo, da potem s političnimi in demokratičnimi sredstvi preprečijo dokončne kraje in popoln nadzor nad Slovenijo s strani parazitskih združb in tujcev.

N načrti delovanja gostov na predstavitvi pa so naslednji. G. Ravnikar bo poleg dopolnjenega in cenejšega ponatisa v kratkem izdal obljubljeni nadaljevanje, ki bo bolj optimistično, z opisom terapije in receptom za ozdravitev. G. Burger bo izdal knjigo, ki bo temeljila na zahtevi institucije obveze odgovora odgovornih, kajti nihče od oblastnikov se ne čuti odgovornega niti odgovornega posredovati odgovoren odgovor. G. Lampič pa ima v načrtu izdati knjigo z ekonomsko analizo poslovanja (jugo) postkomunističnih "mafijskih združb", predvsem v tujini.

Predstavitve je organiziral občinski odbor socialdemokratske stranke Mengeš v sodelovanju z OO SDSS Domžale in Kamnik.

Tomaž Štebe

Mengeški liberalci

Mengeški liberalci proti nepravilnostim in privilegijem!

Na zadnji septembrski dan so se v lovskem domu LD Mengeš zbrali člani mengeške LDS, njeni simpatizerji, predstavniki v različnih delovnih telesih Občine Mengeš ter člani Občinskega sveta, izvoljeni na listi Liberalne demokracije Slovenije v Občini Mengeš. To je bilo bolj prijateljsko srečanje kot uraden sestanek; s tako obliko dela želi občinski odbor LDS vzpostaviti tesnejšo vez med članstvom, volivci in izvoljenimi predstavniki ter vodstvom stranke. Ne gre prezreti dejstva, da je naša stranka v Mengšu ena najmlajših, saj bo praznovala komaj prvi "rojstni dan".

Srečanje je pokazalo, da "rosna leta" v političnem delovanju niso nobena ovira. V LDS je veliko pripravljenosti za resno in ustvarjalno politično delo ter idej za hitrejši napredek občine. Prisotni niso mogli mimo ugotovitve, da bi bil proces vzpostavljanja nove organiziranosti ter učinkovitega delovanja v naši občini lahko hitrejši; občani so namreč vse bolj kritični, saj se po njihovem mnenju po "ločitvi" od domžalske občine še ni veliko spremenilo v prid občanom.

Svetniki z liste LDS so prisotnim predstavili delo Občinskega sveta in njegovih teles ter probleme, ki nastajajo pri povezovanju z drugimi političnimi strankami, da bi našli skupen jezik za hitrejšo in boljše rešitve. Nekatere stranke so premalokrat sposobne prestopiti prag svojih političnih stališč in interesov. Ne

glede na to pa je občinski svet doslej dobro zastavil delo, še zlasti, če se primerjamo z občinami, kjer je delo svetov skoraj blokirano.

Prisotni so soglašali, da svetniki na podoben način delujejo tudi naprej, to je, da iščejo soglasja z vsemi strankami, dajejo pobude in predloge za boljše delo sveta in občinske uprave ter si prizadevajo za uresničitev programa stranke.

Srečanje je izvenelo tudi v obsodbo dogajanja v državnem merilu, kadar osebni ali strankarski interesi prevladajo nad splošnimi. V mislih so imeli različne zlorabe in neutemeljene zahteve poslancev po privilegijih. Zlorabe obsojamo na vseh nivojih in vseh dejavnostih, še zlasti pa, če gre za proračunski denar.

Spregovorili smo tudi o obravnavi zakonov s področja šolstva. Menimo, da naj bo šola zakonsko opredeljena kot izključno strokovna institucija; v njej naj ne bi bilo prostora ne za delovanje političnih strank, ne za delovanje katerekoli verske skupnosti. Verska vzgoja naj ostane pravica staršev in v okviru družine.

Srečanje so pozdravili tudi predstavniki občinskega odbora LDS Domžale. Izrazili so zadovoljstvo nad dobrim delom "mlajše sestre" - mengeške LDS in še zlasti nad zelo dobrim volilnim rezultatom; LDS Mengeš je namreč dosegla enega najboljših volilnih rezultatov med občinskimi LDS v državi! Izrazili so tudi željo po nadaljnjem sodelovanju.

OO LDS Mengeš

Na pikniku je bilo prijetno in družabno.

MENGŠAN

PRI SOSEDIH

Moravški upokojenci so aktivni

Moravški upokojenci so aktivni na področju športa in rekreacije

Preko zanimivega in branega glasila Občine Mengeš "Mengšan" se oglašata stari znanec in dopisnik Jože NOVAK iz Vrhpolja pri Moravčah. Preko mesečnika želim v kratkem predstaviti že starejše Društvo upokojencev Moravče v Novi Občini Moravče. V našem društvu je preko 360 članov, ki zajema celotno področje Občine in preko nje. V društvu so organizirane različne dejavnosti po sekcijah: balinarska, keglaška, strelska, planinska, pohodniška in kolesarska. Naša osnovna dejavnost med letom je seveda organizacija kolesarskih izletov, katere organiziramo samostojno in s srečanji sosednjih Društev upokojencev: Kamnik, Komenda, Bukovica - Šinkov Turn, Dol - Beričevo, Lukovica, Vače in Zagorje ob Savi. Zadnje čase tudi kombiniramo z osebnimi vozili in pohodi. Vsa ta srečanja so koristna za zdravje in izmenjava programov posameznega Društva. Naj navedemo nekaj aktivnosti posameznih sekcij za mesec september t.l. Organiziran avtobusni prevoz v Kamniško Bistrico na srečanje upokojencev Gorenjske z nastopom mešanega pevskega zbora z recitatorko, skupni planinski pohod na Veliko in Malo planino z upokojenci

DU Kamnik, strelska vaja v društvenih prostorih - priprave na srečanje z Zagorjani v Zagorju, kolesarski izlet s srečanjem upokojencev DU Zagorje ob Savi na Kmečkem turizmu "PŠENK" nad Mlinšami (okrogla miza), organiziran vsakoletni kolesarski izlet na Mihaelov sejem Mengeš. Pri uresničevanju programa si pomagamo največ sami in Društvo upokojencev Moravče, brez sponzorstva. Ob tej priložnosti bi se zahvalil vsem sodelujočim članom sekcij, tudi voznikom, ki so na izlete peljali sopotnike. V prilogi pošiljam sliko srečanje upokojencev-kolesarjev štirih društev ob jubilejnim praznovanju (desetletnico) aktivnega sodelovanja DU Moravče, Kamnik in Komenda ter dvoletno sodelovanje DU Bukovica-Šinkov Turn. Srečanje je bilo v znani gostilni "SOKLIČ" v Zalogu pod sv. Trojico, dne 25. avgusta tega leta.

Jože Novak

Srečanje kolesarjev "SOKLIČ"

foto: Angelca Novak

Slovenski rekord

Slovenski rekord v 24. urnem kolesarjenju

V soboto, 23. 9. 1995 in nedeljo, 24. 9. 1995, sta dva kolesarja iz Moravč Franci Ravnikar in Bojan Kos v štiriindvajsetih urah prekolesarila 716,780 km in s tem postavila absolutni slovenski rekord.

Štartala sta v soboto ob 17. uri izpred kulturnega doma v Moravčah, kjer se je zbralo nekaj privržencev kolesarjenja, sorodnikov in Moravčanov. Zaželeli so jima srečno pot. Na poti ju je spremljal kombi s spremljevalci in sodnikom Kolesarske zveze Slovenije. Pot je bila krožna in je vodila skozi Dob, Domžale, Trzin, Črnuče, Dolsko, Litijo, Zagorje, Izlake, Kandrše do Moravč.

Ob poti sta imela podporo prijateljev, ki so ju bodrili k vztrajnosti in potrpežljivosti pri premagovanju številnih kilometrov. Razmere za kolesarjenje niso bile ravno idealne, saj je bilo ponoči hladno, zjutraj je bila megla, na srečo pa vsaj ni deževalo. Podvig je še toliko bolj velik in odmevnejši, saj je konfiguracija trase precej razgibana, najbolj v predelu od Zagorja do Moravč, kjer je res potrebna moč in potrpežljivost.

Športnika sta se zavedala, da bi bila dolga pot lažja, če bi imela v spremstvu zdravnika ali maserja.

Po štiriindvajsetih urah kolesarjenja je sodnik Kolesarske zveze ustavil oba kolesarja in zabeležil njun dosežek (prevožene kilometre). Števec se je ustavil pri 716,780 km. Skupaj s spremstvom so se odpeljali v Moravče, kjer jih je čakala množica ljudi in jima čestitala za ta podvig.

Pri enkratnem podvigu seveda ni šlo brez sponzorjev. Na čelu je bila Občina Moravče kot generalni sponzor z županom g. Matjažem Kočarjem na čelu. Večji del sredstev oziroma pomoči pri izpeljavi podviga so prispevali še: Helios Domžale, Termit Moravče, Radio HIT Domžale, ATV Signal Litija, Ribarnica ORADA - Lukati Feliks in drugi. Tekmovalca sta vsem sponzorjem iskreno hvaležna za moralno in materialno pomoč na 24. urnem kolesarskem maratonu.

Matjaž Kočar

ŽUPAN NA OBISKU

Kumer Marija

V mesecu septembru je osemdeseti list v knjigi življenja obrnila tudi Marija Kumer. Da bi malo pokramljal z njo in izvedel nekaj utrinkov iz njenega življenja, sem jo obiskal v imenu uredniškega odbora.

Kljub temu, da sem jo zmotil pri opoldanski malici, je pogovor hitro stekel. Najprej sva se menila o najbolj aktualni temi starejših - zdravju. Čeprav je prestala že dve operaciji kolka in prebolela dve kapi, se izredno dobro drži. Pri tem so ji v veliko pomoč domači, predvsem snaha Metka, a vendar poskuša sama kar največ postoriti. Če drugega ne, je to "njihova kavica" za domače in sosedo.

Rojena je bila - v številni kmečki družini (9 otrok) v Topolah - sedma po vrsti. Največ spominov mi je zaupala prav iz otroških let, ko je bilo v hiši vedno veselo. Lepo je bilo sedeti okoli peči in poslušati atove pravljice. V vasi so drug drugemu vedno pomagali in žetev vedno spremljali s pesmijo. V šolo je najraje hodila pozimi, ko jih je ata vozil s sanmi, kjer so posebno vzdušje pričarali kraguljčki na konjski vpregi. Spominja se pa tudi napornih zimskih uric, ko sta s sestro Francko nosili mleko k Vidaliju v zbiralnico z eno samo rokavico, ki si jo je enkrat prilastila kar za celo pot. Kmalu se je naučila tudi šivati. "Za probo" je bilo najprej pet bratov, kasneje pa je šivala tudi za druge v vasi in zaslužila kakšen dinar. Poleg dela na vrtu, ki ji je v posebno veselje, tako da marsikdo reče "da čaka na plevel", si s pletenjem še vedno krajša deževne dni.

Novo obdobje življenja pa se je začelo z vojno, ko se je tudi poročila. Z možem Frenkom, ki je kljub težkim razmeram (med vojno so bili večkrat brez živiliških kart) z obilico dobre volje zgradil hišo, sta se zelo dobro razumela. Ker sta se bala, da ne bosta mogla imeti otrok, je bilo rojstvo prvega otroka - hčerke Minke - njen najsrečnejši dogodek v življenju. Na svet sta nato prirojala še Francka in Marjan, tako da je danes kar precej živo v hiši.

Sedaj je že 13 let vdova, a je v krogu domačih srečna in zadovoljna, saj jo otroci radi obiščejo in ji pomagajo. V posebno veselje so ji danes tri pravnučke, ki jo večkrat zamotijo in spravijo v dobro voljo.

Za konec "Frenkovi mami" lahko zaželim le še veliko zdravih in srečnih let.

Blaž Janežič

PRAZNIKI IN OBIČAJI

Dan reformacije

3 1. oktobra se ponovno z državnim praznikom spominjamo narodnega, jezikovnega in knjižnega temelja samozavedanja, zato je ta praznik več kot samo spominski dan protestantskih Cerkva, ko se je krščanstvo povrnilo nazaj k evangelijskemu izviru. Boris Paternu pravi, da je potrebno za narod ozemlje, na katerem živi, zgodovina, ki jo je doživel, kot izkušnjo in jezik, ki ga združuje. Slovenci 16. stoletja, ko je nastopila reformacija, so imeli ozemlje, a so temu vladali drugi. Imeli so tudi svojo zgodovino, ki so jo prav tako vodili drugi, čisto zares pa so imeli svoj JEZIK, ki je s pomočjo protestantske reformacije dal narodu nacionalno identiteto, ki je ni bilo več mogoče zbrisati z zemljevida narodov Evrope.

K temu vzvišenemu prazniku se evangelijski kristjani pridružujemo s ponosom. Naša Cerkev, ki je po vsebini evangelijska, po teološki naravnosti kristocentrična, po biblični usmeritvi pa fundamentalistična, je kot takšna naslednica reformacije. Reformacija je v marsičem dopolnila, saj je sam Luther rekel, da je potrebno Cerkev sproti reformirati, vendar le v mejah Svetega pisma. Zanimivo je, da je bilo v času reformacije po podatkih Jožeta Javorška pri nas skoraj 80% prebivalstva protestantov, danes pa komaj dober odstotek. V času rekatolizacije je bilo napredno duhovno gibanje povsem zatrto, razen v Prekmurju, kjer so kasneje ostali pod zaščito ogrske zastave.

S očasno z nemško reformacijo se je v Evropi uveljavljalo tudi radikalno, levo krilo reformacije - anabaptizem, ki se je glede krsta odraslih povrnil k samemu izviru Evangelija in prakse rane apostolske Cerkve. Naj navedem en zanimiv podatek, o katerem govori zgodovinar prof. dr. Josip Gruden v Zgodovini slovenskega naroda, da so bili "anabaptisti" (prekrščevalci) - tako je trdil sam Trubar - pri nas sprva bolj številni kakor Luterani, a so bili kasneje zatrti..." (str. 608). K nam se je nauk razširil preko Tirolske in Koroške. Leta 1529 je novoimenovani akvilejski arhidiacon Ivan Schwab dobil nalog, naj "prekrščevalce" zasleduje in kaznuje. Rečeno je bilo, da se morajo "krivovercem" zažgati hiše in vse imetje. Ko je pozneje Ivan Ungnad prevzel štajersko deželno glavarstvo, so bili na Štajerskem in v celjski grofiji vsi stolpi in vse ječe polne prekrščevalcev. Na Kranjskem so bili prekrščevalci v kamniški in ljubljanski okolici. Kamniški prekrščevalci so imeli l. 1566 za

verskega vodjo Jurija Krelja in so se shajali v gradu Zaprcce (Steinbuechel). V ljubljanski regiji so imeli svoje zbirališče v Hrušici. Veliko privrženecv je bilo tako med meščani kot med kmeti. Kralj Ferdinand je izdal l. 1544 proti njim hud odlok. Prekrščevalci so bili zaprti v ječah in kaznovani s smrtjo. Po navadi so jih poslali v Trst na galeje, kjer so morali opravljati službo veslačev.

K ontinuiteta krsta odraslih je razpoznavna skozi zgodovino Cerkve, posebej pa velja omeniti 21. januar 1525, ko so anabaptisti na bogoslužju poleg Zuricha ovekovečili krst odraslih ne le kot biblijsko resnico, ampak tudi kot nekaj avtohtonega. Ta zgodovinska dejstva so sama po sebi dovolj, da dokažejo avtohtonost evangelijskih Cerkva pri nas.

D anes lahko ugibamo, kako bi bilo, če bi imel protestantizem pri nas večjo zgodovinsko možnost, kako bi se to odrazilo na civilizacijskem, kulturnem in tudi gospodarskem položaju slovenskega naroda. Znano je, da so dežele, kjer se je protestantizem uveljavil, dosegle največji razvoj in demokracijo in danes spadajo med najbolj razvite države sveta (nordijske dežele, Nemčija, Velika Britanija, Nizozemska, Kanada, ZDA, Avstralija...).

Č e pomislimo, da smo Slovenci kot dvanajsti narod v Evropi dobili že leta 1584 celotno Sveto pismo v narodnem jeziku (Jurij Dalmatin) in da so protestanti dali Ljubljani prvo tiskarno, obetal pa se je razcvet šolstva, lahko samo ugibamo, kaj bi bilo, če bi se protestantizem neovirano razvijal naprej. Zanimivo, da po uničenju protestantizma 150 let ni izšla nobena slovenska knjiga, svobodoljubni izobraženci pa so veljali za manj vredne, kar opisuje Ivan Cankar v svojih Hlapcih, ali pa so morali zapustiti domovino.

P rotestanti so bili "prvi", ki so dali skromnemu in neznanemu ljudstvu narodnostni naboj. Primož Trubar (1508-1586) je bil prvi, ki se je uprl delitvi Slovencev in jih skušal združiti v eno samo okrilje, v tistem času seveda v obliki cerkvene uprave. Dodati je potrebno še to, da poleg prve slovenske knjige preveč pozabljamo na Slovensko cerkovno ordningo (Tubingen, 1564), ki je neke vrste idejni, pravni in ustavni red Slovencev že v takratnih avstrijskih deželah. Trubar je bil

PRAZNIKI IN OBIČAJI

Dan reformacije

izredno plodovit pisec, saj je v nemogočih okoliščinah izgnanstva napisal in objavil kar 22 knjig v slovenskem in 2 v nemškem jeziku. Oton Župančič je dejal, da je bil Prešeren edinstven, vendar Primož Trubar prvi.

Reformacija naj ne bo samo praznik, ampak način našega krščanskega življenja, saj beseda "protestare" ne pomeni toliko "ugovarjati zoper nekaj", ampak "pričati za nekaj"-za resnico!

Danijel

Foto
Repanšek
Mengeš

061/737-492

**FOTOGRAFIJE Z
VAŠEGA FILMA
V ENI URI!**

**FOTOGRAFIJE
ZA DOKUMENTE
TAKOJ!**

Počitek

Dnevu zadošča njegova teža. Če je šest dni zapovrstjo, jih je zadosti. Kakor beremo v svetem pismu: Šest dni delaj, sedmi dan počivaj! Na kmetih so se tega svoje dni strogo držali. Priprava na nedeljo je bil že sobotni popoldan. Po vasi so ne samo po hišah, ampak tudi po gospodarskih poslopih in po dvoriščih pridne roke vihtele grablje in metlo. Nobene bilke, nobene smeti ni bilo na tleh pred domovi.

In ko gre ura na četrto, se oglasi zvon iz farnega stolpa. Marsikje začne praznično pritrkavanje, trijančenje, oznanjati nedeljo. Na Krasu pravijo, da zvoni "Sveti večer". Vse težko delo preneha, opravi se le še, kar je najnujnejšega.

Ko pa sonce zaide, zavladava sobotni mir. V poprejšnjih časih so se fantje začeli zbirati na vasi. Zadonela je fantovska pesem. Druga za drugo je odmevala od okoliških hribov. Tja do polnoči so peli in se sprehajali od enega konca vasi do drugega. Potem so se razgubili k svojim dekletom pod okna...

Nedeljsko jutro v vasi nam je prelepo opisal F. S. Finžgar. "Veliki zvon je zabučal iz lin pri fari. Od gore do gore je zadonelo kakor božji glas. Na polju se je pripognilo v tiho šumečih valovih žito, vse oškropjeno s srebrno roso. Na vsako okno je potrkal glas zvona in zaklical: Otroci, nedelja! Nedelja tebi, oče, nedelja Hlapcu, nedelja hlevu. In razgmilo se je nad faro do konca in čez konec naprej do prve in devete sosede: sveta nedelja. Pa je zavladal božji mir. Zapuhtelo je nad hribi kakor kadilo proti nebu.

Vesela slovesnost je umila žuljave roke, otrla potni obraz. Zašumela so nagubana krila, zacvrkali visoki škornji in korak ni bil prešeren in ni ga gnala skrb. Slovesen je bil in umirjen: Tako se spodobi svetišču in zvon je spremenil v svetišče polje in travnik, log in goro. In na vasi! Kdo bi si upal nespodobno teči skozi vas, ali da bi zaškripalo kolo težkega voza, da bi pokal bič in klet voznič - danes na sveto nedeljo. Beli rokavci dvigajo škafe ob studencu, pri koritu se zlagoma oceja živina. Danes se ne mudi. Da bi komat oklenil Luci težko grivo, da bi jarem stisnil roge voletu - danes? Danes postavajo fantje s konji, ki so jih prignali napajat. Brzda ne zvenči,

zakaj na baržunastih telovnikih cingljajo tolarji ob težkih, srebrnih verigah. In kadar done ti, tedaj je na vasi kakor se je zapisalo na Sinaju: Ne delaj ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec in ne tvoja živina!

In zvon je zabučal vnovič. Iz postavnega doma, iz lesene bajte, od vsepovsod so se prikazovale prazniške postave: dekleta z nabranimi rokavi, belimi kakor iz cukra, z nageljnom in rožmarinom za svilenim nedrjem, z zobčasto ruto v roki. Fantje so s suknjiči čez ramo, tolarji ob verižicah - cink - cink - in z rdeče opisanimi škornjicami-cvrk - cvrk - pa z viržinko in krivci, to je praznik. Skozi vas so rasle gruče in zunaj vasi so se potopile v morje žita in plule med njim od vseh štirih vetrov, kakor bi živih rož nasadil po zelenih pšeničnih valovih.

Nedelja ni bil samo dan počitka. Mnogi gospodarji so obhodili popoldne svoje njive in molili za pridelek.

Ponavadi sta oče in mati šla k zgodnji maši, medtem ko je mladi svet doma opravil živino in so dekleta pripravila zajtrk. V idrijskih hribih je kmet po samotnih potih k maši grede molil rožni venec: desetko lesenih jagod je imel nabrano na šibi, ki jo je tiščal pod nazduho. Na tak "rožni venec" je molče in odkrit molil do cerkve.

Po maši so se očanci zbrali pred cerkvijo in počakali občinskega glasnika, ki je - včasih celo z bobnom - v "vednost in na znanje dal" kar je odredila gosposka. Gospodinje pa so kje v senci malo poklepetale in se potem razšle domov. Možakarji so radi zavili v gostilno na požirek ali dva in prižgali viržinko.

Ko se je mati vrnila od fare, se je mladi svet odpravil k "deseti maši". Marsikje po drugi maši tisti, ki so bili daleč doma, niso hodili domov, ampak so počakali "nauka" ali "večernic" in so se vrnili šele pozno popoldne. Doma je gospodinja skuhalo južino za tretjo uro. Kdor je bil doma, je južinal. Drugih je počakala jed v topli peči.

Nedeljsko popoldne so očetje in matere posvetili molitvi in pobožnemu branju. Oče je vzel bukve v roke, sedel za mizo, ženske, posli in otroci pa okoli njega. On pa

PRAZNIKI IN OBIČAJI

Počitek

jim je na glas in počasi bral in vsi so ga zvesto poslušali. Stari ljudje, zlasti taki, ki niso mogli k službi božji, so sami doma molili križev pot. Imeli so veliko "tablo" s podobo žalostne Matere božje in s 14 postajami križevega pota. Pred to tablo so molili, poklekovali in premišljevali.

Takšno obhajanje nedelje, ki je dajalo Bogu, kar je njegovega, poskrbelo za dušo in duha, pa dajalo priložnost tudi telesu, da se je odpočilo, se je začelo krhati že v drugi polovici prejšnjega stoletja.

V15. in 16. stoletju so nastale na raznih cerkvah stenske slikarije "na presno" imenovane "Sveta Nedelja". Prikazovale so "Moža bolečin" obdanega z mučilnim orodjem in s podobami tistih, ki so pripomogli k njegovemu trpljenju. Okoli te osrednje podobe se vrste sličice iz vsakdanjega življenja tiste dobe. Ta tipični srednjeveški "strip" kaže po vrsti vsa opravila, ki z njimi lahko kršiš zapoved nedeljskega počitka in posvečevanja Gospodovega dne. So pa spet naslikana opravila, ki tudi v nedavni preteklosti niso bila v nasprotju z nedeljsko postavo. Kramarji so že njega dni postavljali svoje stojnice ob nedeljah pred cerkvijo in tudi trgovine so bile na kmetih ob nedeljah dopoldne pred glavno mašo in po njej do poldneva odprte.

Tako naj bi bil dojemal in doživljal ta verskopoučni "strip" človek iz 15. stoletja. Ker je prizore brez dvoma razlagala tudi pridigarjeva beseda, so pri marsikateremu verniku dosegali svoj namen. Danes je "Sveta Nedelja" umetnostnozgodovinski spomenik, čigar bistva večina gledalcev niti več ne razume; narodopisci pač iščejo v njem pričevanj o našem ljudskem življenju pred petimi, šestimi stoletji.

Ko je bilo glavno poljsko delo postorjeno, si je kmet privoščil "počitnice". Takšen oddih so bila poletna romanja, ki pa spadajo v posebno poglavje. Premožnejši kmetje pa so hodili v toplice. Toda ni bila zdravilna kopel tista, ki jih je mikala. Na deželi je bila stara padarska vera, da si je treba vsako leto kri obnoviti. V starih pratikah je bilo posebno znamenje pri tistih dnevih, ko je bilo "puščanje" priporočljivo. Ljudje so bili prepričani, da s "puščanjem" ozdraviš vsako bolezen. V človeku

se nabere slaba kri, ki jo je treba odtočiti, da se zdravje spet okrepi.

Za to svrhu so bile posebno poznane varaždinske in krapinske toplice. Stara poročila pravijo, da so tja hodili v trumah zlasti s Štajerskega in Ogrskega. Puščali so jim z rožiči in kupicami. Nekaj let je hrvatska deželna vlada to prepovedala, potem pa spet preklicala, ker so se posla lotevali šušmarji in je bila škoda še večja.

Po žetvi so naši kmetje in kmetice naložili voz z živežem in se odpeljali v toplice. Živeža so imeli za ves čas "zdravljenja" na vozu. Mladina, ki je ostala doma, je to izrabila po svoje. Tako poje pesem iz Slovenskih goric:

Le pridi k meni, sem sama doma,
ker oča no mati v toplice sta šla...

Tudi kmečke toplice spadajo že v starosvetnost. "Puščanje" je iz mode, za drugačne počitnice pa kmet dandanes nima ne sredstev ne volje.

Franc Veider
(vir: Kuret Prazn. leto Slovencev)

**POOBLAŠČENI
SERVIS**

**KENWOOD
SHARP**

**SERVIS
MENGEŠ**

Hribarjeva 38

73 84 09

IZ PRETEKLOSTI

Zaščita zajetij

Zaščita vodozbirnega območja zajetij skupinskega vodovoda (četrto nadaljevanje)

Vodozbirno območje izvirov in vodovodnih zajetij v Brezovškem in Lukenjskem grabnu doline Reke pod Krvavcem je bilo zavarovano z posebnim odlokom in na terenu zamejičenem zaščitnem ozemlju, ki ga je sprejela in določila vodovodna skupnost. Območje zaščitnega ozemlja je bilo označeno tudi z lično izdelanimi opozorilno-preglednimi kovinskimi tablam in to ena pri spodnji postaji žičnice Krvavec, druga v bližini hotela na Krvavcu in tretja na planini Jezerca na Krvavcu. Table je po osnovnem načrtu, ki ga je izrisal dipl. ing. arh. Stane Kandus, umetniško izdelal znani, sedaj že pokojni, domači umetnik samouk Tone Šuštar - Gregčev Tone iz Mengša.

Na opisanem zaščitnem območju je sečnja lesa, gradnja objektov ali kakršnakoli uporaba zemljišča dovoljena le pod posebnimi pogoji.

Pri izdelavi odloka in določitvi zaščitnega ozemlja je sodelovala tudi republiška sanitarna inšpekcija, saj skupinski vodovodi spadajo glede nadzora nad kvaliteto vode v njeno pristojnost.

Odlok o zaščitnem ozemlju je bil predložen v sprejem teritorialno pristojni občini Kranj.

Občina Kranj je s sprejemom odloka dolgo časa odlašala, saj se je prav v tistem času začel graditi rekreacijsko turistični in smučarski center RTC Krvavec in bi ga odlok o zaščitnem ozemlju vsaj nekoliko oviral.

Zodlokom je bilo določeno, da se mora iz objektov, ki bodo zgrajeni nad vodozbirnim območjem izvirov vode krvavškega vodovoda, vsa odpadna voda odvajati po kanalizacijskih ceveh na zemljišče pod zajetji vode in šele po opravljenem očiščenju spuščati v podtalnico.

Kako se odlok o zaščitnem ozemlju vodnih izvirov na terenu v praksi in s strani pristojnih inšpekcijskih služb izvaja v današnjem času ne vemo, splošno znano je le, da se vodne vire skupinskega vodovoda bolj ali manj onesnažuje z odpadnimi vodami na tem območju zgrajenih hotelov in vikendov, saj

IZ PRETEKLOSTI

Zaščita vodozbirnega območja zajetij skupinskega vodovoda

njih greznice niso povsem zanesljive in vodotesne.

Vodni viri se onesnažujejo tudi z različnimi kemikalijami, ki se uporabljajo pri utrjevanju smučišč kakor tudi z eventualno razlitimi gorivi in mazili, ki se uporabljajo za pogon številnih strojev na smučarskem, pa tudi rekreacijskem terenu, kakor tudi s kurilnim oljem ali mazutom, ki se uporablja za ogrevanje zgradb.

P rav posebna nevarnost se pojavlja ob prevozi goriva do objektov na vodozbirnem območju, pa naj se le-ti izvajajo s prevozi z žičnico, ali pa s traktorji oz. drugimi motornimi vozili.

Kurilno olje ali mazut, ki bi se razlilo zaradi prevrnitve posod ali cistern med samim prevozom ter poniknilo v vodozbirni teren, bi za daljši čas popolnoma onesnažilo in uničilo vodne vire in s tem vodovodu onemogočilo nadaljno obratovanje.

U mazane emisije iz objektov na Krvavcu in krvavških smučišč občasno ali stalno pronicajo v vodozbirno zemljišče, zato voda v krvavškem vodovodu ni več povsem neoporečna in jo je treba v zadnjem času bolj ali manj stalno klorirati, kar uporabniki bolj ali manj tudi občutimo.

O b izgradnji vodovoda je bila voda zares čista, zato je bila tudi poimenovana kot "Krvavški biser".

V odnim izvirom bi bilo treba v bodoče posvečati več pozornosti in več nadzora, tudi s strani pristojnih in zadolženih sanitarnih in drugih inšpekcijskih služb ter vzpostaviti nujne zaščitne ukrepe.

Druga opravila in težave pri gradnji vodovoda:

P oleg navedenih tehničnih sprememb so bile ob gradnji prisotne tudi številne materialne in organizacijske težave.

Z a dovoz gradbenega materiala je bilo potrebno zgraditi nove dovodne poti tako do zajetij kot tudi do vseh rezervoarjev. Transporti gradbenega materiala so bili zaradi večjih vzpetin zelo težavni, predvsem pa še zelo dolgi, saj se je gramoz za betoniranje nabaljal in vozil iz reke Kamniška Bistrica.

V takratnem času je bilo prisotno veliko pomanjkanje cementa, za nabavo azbestno-cementnih cevi pa je bilo treba čakati tudi po eno leto ali več, ker tovarna cementa in salonita "Salonit Anhovo", zaradi velikega povpraševanja po teh ceveh iz vseh strani države, ni zmogla s svojo proizvodnjo sproti pokrivati vseh nastalih potreb številnih krajev v državi, litoželeznih cevi pa takrat sploh ni bilo možno nikjer dobiti, litoželezni spojni material in potrebne litoželezne fazonske komade pa se je nabavljalo le na osnovi številnih osebnih dogovorov in stikov vplivnih predstavnikov in predvsem mengeških in tudi kamniških gospodarstvenikov ter politikov.

V ključavničarski delavnici vodovodne skupnosti je bila, kot nadomestilo litoželeznim, izdelana večina vodovodnih fazonskih komadov in to iz brezšivnih jeklenih cevi. S temi fazonskimi komadi iz jekla so opremljeni vsi vodovodni objekti, tako zajetja, raztežilniki in rezervoarji. Iz jeklenih fazonov so zgrajeni vsi prehodi cevovoda pod cestami, potoki, kakor tudi odcepi, krivine, čistilni objekti in hidrantni nastavki na cevovodih. Prva ključavničarska delavnica je bila urejena v kletnih prostorih stanovanjske hiše last Ladota Zabreta kateri je kot ključavničarski mojster delavnico tudi vodil in upravljal. V tej delavnici so ključavničarji iz jeklenih cevi in pločevine izdelali zelo uspešno in kvalitetno veliko omenjenih fazonskih kosov. Kasneje je bila v lastni režiji vodovodne skupnosti zgrajena nova vodoinštalaterska delavnica na zemljišču, ki ga je vodovodni skupnosti odstopilo podjetje Semesadika Mengeš.

P revoze gradbenega materiala, gramoz a iz reke Kamniška Bistrica, cementa in vodovodnih cevi iz Trbovelj in deloma iz Anhovega, so do samega gradbišča zajetij, rezervoarjev in trase cevovodov, vključno zelo težavnemu in hribovitemu terenu, izvajala mengeška podjetja s svojimi tovarnjaki.

Vodovodne cevi in deloma tudi cement so bili v večini pripeljani po železnici do železniške postaje Jarše, od tod dalje pa s tovarnjaki mengeških podjetij.

Z aradi nezaupanja v azbestno-cementne cevi so se posamezni posestniki upirali položitvi glavnega cevovoda v bližini njihovih hiš in gospodarskih poslopij, saj so se bali, da bi ob nenadnem zlomu teh cevi voda zalila njihova dvorišča, poslopja in hiše ter jim napravila večjo ali manjšo škodo. Salonitne cevi se takrat v Sloveniji še niso uporabljale za gradnjo vodovodov, dočim pa so bile v Italiji v ta namen uporabljane že nad 30 let in so izkazale povsem zadostno kvaliteto, uporabljivost ter zaupanje. Odporov posameznih prebivalcev ob trasiranju cevovodov preko njihovih zemljišč je bilo veliko, saj niso verjeli, da bo po položitev cevi zemljišče zares urejeno v prvotno stanje in da jih položene cevi pri njihovem delu ne bodo motile ali ovirale.

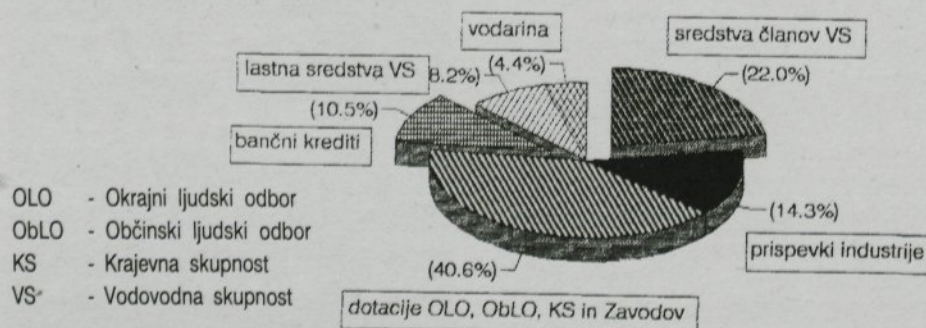
P retežni del jarkov za vodovod je bil izkopen ročno, deloma zato, da bi lastnikom zemljišč napravili čimmanj škode, deloma pa tudi zaradi hribovitega in zahtevnega terena, ter gozdnega zemljišča.

En del jarkov po ravnini je bil izkopen tudi strojno, vendar je bil ta izkop ponekod tudi oviran zaradi podtalne vode in močvirnega terena.

Z a ročni izkop jarkov, raznos in polaganje cevi ter zasipavanje je bilo angažiranih od 40 pa tudi do 100 delavcev, v večini sezoncev, prebivalci pa so v začasnih bivališčih, zgrajenih vzdolž trase vodovoda.

Ivan Zupan

Sestava investiranih sredstev za izgradnjo vodovoda

NAŠI PESNIKI IN PISATELJI

Rok Burja

Srce, s sulico prebodeno

Nasmešek hinavščine
me je zabodel
globoko v srce
in male možgane.
Tisti pretekli čar
je izpuhtel
kot neznaten dim
božajoče besede
so bile le
prhka krinka
obraz ti je poln
sestradanih netopirjev
vešče se zaletavajo
v tvoje oči.
Ne čutim več podobe
dehtečih zeli
sedaj samo brišem
spomin
pajek plete
mrežo izpuščenih odlomkov
film se ni strgal
je samo zbledel zbledel

Tako nemiren sem v sebi.
Pred očmi
polno slik,
izmenjuje se
čas.
Padam
in pred menoj
Razbiti Kristali.

Ničesar
ne zmorem več.
Težka zavesa
me je raztrgala
na pol.
Grem
a spet so pred menoj
Razbiti Kristali.

Neznana mehkoba,
ki me utesnjuje
sredi mojih sanj.

Glas trepeta,
zaigra pesem svojo,
vtis v kapljah pronica vame.

Tega ne prenesem več!

Pogled drsi,
toda kakor steklo
se razbije
na obronkih tvoje postave.

Poskušam te objeti,
toda...

Trpim.
Trpim.

Neznosna misel me
vztrajno ubija.

**zasteklimo
vam vse,
razen očal**

tel./fax:
061 713 821
delavnica
061 715 717

NAŠ VRTEC

Eksperiment

Kuhanje barv iz rastlin

Z opet je bila sredo kot toliko drugih, vendar za otroke iz vrtca Gobica kljub vsemu drugačna. Danes je bil namreč Jurčkov dan. Tega se pa otroci še posebno veselijo. Kajti na ta dan si otroci sami lahko izbirajo dejavnosti pri katerih bi želeli sodelovati. Vzgojiteljice smo pripravile naslednje koticke: GLASBENI pri Jožici. Otroci so igrali na male ritmične instrumente in Orffov instrumentarij. Pri Jani so se razgibavali in urili spretnosti. Pri Lili so delali trganko jabolk in hrušk - lepljenje koščkov v celoto. Otroci so razvijali vztrajnost.

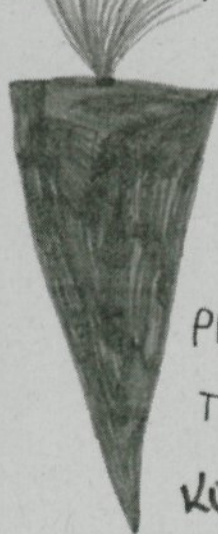
Mi pa smo se zmenili, da bomo kuhali barve in sicer iz zelenjave. Otroci so prinesli najrazličnejšo zelenjavo od doma. Nato smo skupaj izbrali, kaj bomo kuhali. Zanimiva zelenjava se nam je zdela rdeča pesa, korenje, rdeče zelje, dodali smo koprivo in kavo.

Posamezno zelenjavo smo oprali in narezali, jo dali v lonec in na kuhalnik ter čakali, kaj bo. Najprej so bile na vrsti koprive. Seveda so otroci pričakovali zeleno barvo. Vendar smo dobili rumeno. Iz pese seveda rdečo, tudi iz korenja ni bila oranžna kot so pričakovali otroci, pač pa svetlo rumena. Iz rdečega zelja je nastala modra barva. Iz kave smo dobili rjavo barvo.

Ko smo dobljene barve nalili v lončke, smo pomočili vanje tri različne materiale in sicer trak risalnega lista, trak netkanega blaga in kredo. Ugotavljali smo, da se najbolje oprimejo blaga in papirja. Krede so se najmočneje oprijele barve pese, zelja in kave.

Poskusili smo tudi slikati. Barve so bile prozorne, vendar so bili otroci kljub vsemu zadovoljni.

Vzgojiteljica:
Olga Bernik Zor

PETRA
TOMŠIČ
KORENJE

NAŠ VRTEC

Žabice

Le kdo so to, se sprašujete - to so najmlajši junaki v vrtcu Gobica. Prvi dnevi so za marsikoga izmed njih malce neprijetni, ker se ob vstopu v vrtec prvič za dlje časa ločijo od staršev, predvsem od mame. Ravno zato pravim, da so najbolj pogumni, ker tako majhni zamenjajo prijetno družinsko okolje, kjer so vedno v središču pozornosti, za okolje vrtca, kjer se morajo prilagoditi skupini in pozornost deliti še z ostalimi 15. otroki. Na to se otroci v glavnem hitro privadijo, še posebej, če jim starši pri tem pomagajo. Kako pa jim lahko pomagajo? Tako, da upoštevajo nasvete, ki jih da vzgojiteljica; da jih navajajo na hranjenje po žlički, da jih navajajo na pitje iz skodelice in na počitek ob urah, ko počivamo v vrtcu. Potem, ko so mimo prvi dnevi uvajanja in otrok začne redno hoditi v vrtec pa čeprav je na začetku zelo hudo, pride otrok sam do spoznanja, da mu je v vrtcu prav prijetno. Tukaj so nove igrače, veliko otrok, s katerimi navežejo prijateljske stike in nenazadnje tudi Marta in Klavdija.

Vtem obdobju uvajanja je zame velik dokaz, da se otrok v vrtcu, predvsem pa v skupini dobro počuti to, da zjutraj pride sam v sobo ali pa stegne ročice k meni, mamici ali očku pa veselo pomaha.

Vzgojiteljica
Marta Gerkman

... otroci iz vrtca Sonček so to; kjer negujejo in ohranjajo kulturno dediščino Mengša.

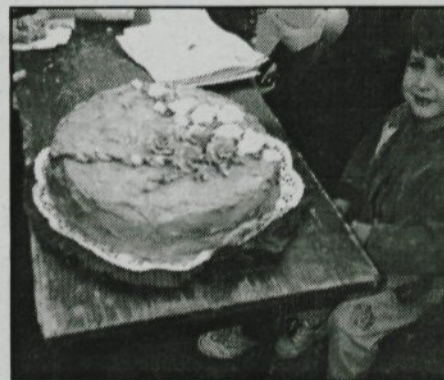
... ta se zmed vseh spozna, backa na ram' ima...

Fotografije kažejo le delček tega, kar so otroci s svojimi vzgojiteljicami pripravili in predstavili na Mihaelovem sejmu.

... ustvarjalni, natančni in razigrani umetniki...

... na koncu je vedno nekaj sladkega. Torta je bila nagrad za prisrčen otroški nastop vrtca SONČEK

Vzgojiteljice iz vrtca Sonček: Nadja, Božena, Zinka, Miranda in Mateja

NAŠA ŠOLA

Mlado drevesce se da zravnati, staro drevo se zlomi

Teden otoka naj bi trajal za vse otroke, vse leto.

Vemo pa, da so otroci tudi v današnjem času prikrajšani za marsikaj. Nekateri za mir, drugi za hrano, tretji za starševsko ljubezen. Otroštvo hitro mine. Otroci naj zrastejo v zdrave osebnosti, ki bodo sposobne preživeti sebe, skrbeti za svoje potomce in ljudem pomagati v zdravi naravi.

Da bodo lahko to dosegli, bo med drugim potrebno spoštovati in uresničiti tudi geslo letošnjega tedna otoka **DA BI ZMOGEL REČI "NE"**.

Opredeljevanje in odločanje o našem vedenju je sestavni del življenja.

Ob številnih možnostih in ponudbah, s katerimi se doraščajoči srečujejo, a so zanje nevarne, marsikdo ne zmore reči - **NE** npr.:

- ob preganjanju šibkejših,
- ob zapijanju na "ŽURKI"
- ob povabilu na "DROGO", ipd.

Vtem tednu so učenci in učenke iz 3. A v okviru razrednih ur razpravljali o različnih temah. Rezultati teh razgovorov so predstavljeni v mislih otrok.

UČENCI 3. a

O DROGI

- Uničuje življenje. (Tina)
- Je vrsta mamila. (Miha)
- Je nevarna. (Jure, Suzana, Ana, Borut)
- Je strup za ljudi. (Anja)
- Je škodljiva, ker se jih ljudje navadijo in so potem čudni. (Blaž)
- Ni zdravo, da uživamo mamila. (Aleksandra, Renata)
- Če jemljemo mamila, se nikoli več ne bomo imeli tako lepo. (Mateja)

O ALKOHOLU

- Je škodljiv. (Jure)
- Uničuje srečo. (Mateja)
- Vsebuje nevarne snovi. Če ga veliko piješ, si pijan. (Borut)
- Pijani ljudje so neprijetni, se majejo, povzročajo nesreče. (Blaž)
- Alkohola ne priporočam. (Suzana)
- Ni zdrav. (Klemen)

- Uničuje človekovo zdravje. (Tina)
- Moji starši ne pijejo alkohola. (Urša)
- Kdor pije alkohol, ne sme voziti avtomobila. (Ana)

O VESELJU

- Vesel sem, kadar grem na izlet. (Dejan)
- Veselim se zime in snega. (Ana)
- Veselim se jutrišnjega dne. (Tjaša)
- Vesela sem, ko ližem sladoled. (Tina)
- Tudi majhnih stvari se moramo veseliti. (Anja)
- Vesela sem, ko imam rojstni dan. (Aleksandra, Renata)
- Vesel sem, kadar kaj dobrega storim. (Klemen)
- Rad imam vesele starše. (Renato)
- Veselja zelo, zelo primanjkuje, še posebej v Bosni. (Borut)
- Rada bi bila vedno vesela. (Urša)
- Vesel sem, če me pohvali učiteljica, če mi starši kaj kupijo, kadar imamo športni dan... (Blaž)

O ŽELJAH

- To je nekaj, kar bi rad imel. (Blaž)
- Jaz imam željo, da bi bila srečna in odlična v šoli. (Mateja)
- Molja želja je, da bi bil še dolgo zdrav in priden v šoli. (Domen)
- Želim si še kakšno sestro ali bratca. (Urša)
- Rada bi imela prijazne sošolce in sošolke. (Mateja)
- Želim si, da bi dobila psička. (Renata)
- Najlepše bi bilo, če bi se vse želje uresničile. (Suzana)
- Moja želja je, da bi imel lamborghinija diablo. (Jure)
- O, da bi bila sestra vedno zdrava. (Urša)
- Želje so velike. (Klemen, Ana)
- V željah moraš biti skromen. (Anja)
- Moja želja je, da bi bil mir na svetu in da ne bi bilo lakote. (Tjaša)

O SOŠOLCIH

- Sošolci so moje starosti. Vidim jih vsak dan v šoli, se razumem z njimi ali pa tudi ne. Vsako leto naredimo skupinsko fotografijo z razredom. (Blaž)

- Nekateri so prijazni, drugi zopni. (Borut)
- S sošolci smo tudi prijatelji. (Anja)
- Prijazni so z menoj. (Tina)
- Do njih moraš biti dober. (Tjaša)
- Z njimi se veliko zabavamo. (Aleksandra)
- O, da bi imela prijazne sošolce! (Urša)
- Bodimo prijatelji in se ne prepirajmo. (Domen)

O INVALIDIH

- Pomagajmo jim, kadar potrebujejo pomoč. (Domen)
- Ne norčujmo se iz njih! (Mateja, Rok, Andreja)
- Odstopimo jim sedež v avtobusu! (Renata, Aleksandra)
- Tudi invalidi so dobri športniki (Anja)
- Invalidi so ljudje, ki jim manjka roka ali noga ali ne morejo hoditi. (Blaž)

O SREČI

- Srečen si, če imaš streho nad glavo. (Tjaša)
- Srečen sem, ker pri nas ni vojne.
- Srečo je treba deliti tudi z drugimi. (Anja)
- Srečna sem, da imam sestro. (Aleksandra)
- Srečen si, ko dobiš bratca. (Tina)
- Sreča je nekaj, česar si vsi želimo. (Jure)
- Srečen je tisti, kdor jo ima. (Suzana)
- Srečni smo takrat, ko imamo hišo in hrano. (Mateja)
- Srečni bomo dlje živeli. (Domen)
- Rad bi osrečeval tudi druge. (Renato)
- Sreča je, če si zdrav, imaš dom, starše in prijatelje. (Blaž)
- Sreča je velika vrednota, čeprav je ponekod zelo primanjkuje. (Borut)
- Sreča je, če smo zdravi, uspešni in če ni vojne.

O IGRI

- Igre nas sproščajo. (Anja, Tjaša, Dejan)
- Igra je zabavna, toda vsi otroci nimajo možnosti za igranje. (Borut)
- Iger je veliko. Igra je najprijetnejše opravilo.
- Pri igri se lepo obnašam. (Renato)
- Najraje se igram s prijatelji. (Domen, Aleksandra)
- Igra me razveseli. (Suzana, Jure)
- Najraje se igram z žogo. (Ana)

NAŠA ŠOLA

Učenci 3.a so povedali

O DOLŽNOSTIH

- Moja dolžnost je, da uspešno končam šolo. (Tjaša)
- Dolžnost je treba upoštevati. (Borut)
- Tudi otroci imamo svoje dolžnosti. (Aleksandra)
- Zavedajmo se jih! (Domen)
- Moja dolžnost je pospravljati svojo sobo. (Renata)
- Moja dolžnost je, da se pridno učim. (Tina, Anja)
- Naša dolžnost je, da ubogamo starše in učitelje. (Ana)

O PRAVICAH

- Vsak otrok ima pravico živeti. (Ana, Anja)
- Pravica je vsak dan na preizkušnji. (Tina)
- Vsak ima pravico povedati svoje mnenje. (Renata)
- Ne kršimo človekovih pravic. (Domen)
- Pravica je vrednota, ki bi jo morali imeti vsi ljudje. (Jure)
- Vsak človek se poteguje za svoje pravice. (Tjaša)
- Pravic ne sme biti premalo ali preveč. (Borut)
- Pravice mi ne more nihče vzeti. (Blaž)

O PROMETNI VARNOSTI

- Moja pot v šolo je premalo varna. (Ana)
- Za prometno varnost smo odgovorni vsi. (Anja)
- Na cesti moramo biti previdni in upoštevati prometne predpise. (Mateja, Tjaša)
- Cesta ni igrišče. (Tina)
- V prometu bodi previden! (Suzana, Urša)
- Na naših cestah ni več prometne varnosti. (Blaž)
- Ker ni prometne varnosti, je veliko mrtvih. (Borut)

IZOBRAŽEVANJE

Prvi center za mlajše odrasle

S imbol alternativnega izobraževanja šola MI AMIGO na Slovenski 28 v Mengšu vabi k sodelovanju bodoče kitariste. Kako do znanja igranja kitare v neglasbeni šoli, lahko preizkusite vsak petek od 16. do 17.30 ure.

Š ola petja, posnemanje popularne glasbe, karaoke ... vsako sredo od 18. do 19.30. ure.

K aj pa kitajska kuhinja? Za to še nimamo določenega datuma pričetka. Verjetno po jesenskih počitnicah oziroma takoj ko bo prijavljeno zadostno število tečajnikov.

Ples, jazz balet, klasični balet, družabni plesi ...

Z a najmlajše pa ure pravljic, ure vživljanja v pravljичne junake, njihove usode ...

Č e Vam je dolgčas in bi radi ta čas ustvarjalno preživeli, nas pokličite vsak delovni dan med 8. in 15. uro po tel.: 737-317.

Vabljeni!

V MENGŠU OTVORITEV PRVEGA CENTRA ZA MLAJŠE ODRASLE V SLOVENIJI

V zadnjih dveh številkah glasila smo obširno pisali o namenu in dejavnosti Centra za mlajše odrasle. Takrat smo se šele trudili, da bi čimprej zagotovili vse potrebne pogoje za njegovo delovanje. Vseskozi smo upali, da nam bo s tesnim sodelovanjem z državnimi ustanovami, predvsem

z Andragoškim centrom, Ministrstvom za šolstvo in šport, Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, Republiškimi zavodom za zaposlovanje in njegovimi območnimi enotami in Centri za socialno delo to tudi uspelo. Pri tem nikakor ne moremo pozabiti na pomoč in podporo Občine, ki je temeljni pogoj za izvedbo programa pomoči mladim brezposelnim osebam.

Danes vsem občanom občine Mengeš in občanom okoliških občin s ponosom sporočamo, da smo uspeli.

V prvem slovenskem Centru za mlajše odrasle v Mengšu bomo na stečaj odprli vrata vsem, ki si želijo z našo pomočjo pridobiti nova znanja in si ustvariti pogoje za ustrezno zaposlitev že v prvih dneh novembra, uradno pa na odprtju v torek, 7. novembra 1995

P omoč mladim brezposelnim osebam, ki nimajo končane osnovne, poklicne ali srednje šole, ki so izgubili zaupanje vase, ki prihajajo v konflikt z okolico in so pripravljeni z našo pomočjo storiti nekaj za razrešitev svoje neugodne situacije, smo ponudili najprej v občinah Kamnik in Domžale. Slednja pokriva področje zaposlovanja in socialne tudi za občino Mengeš.

V našem centru ste dobrodošli vsi mlajši odrasli, ki izpolnjujete pogoje za vključitev. Vse informacije lahko dobite na sedežu podjetja MI AMIGO d.o.o., na Slovenski 28 v Mengšu ali na tel. 737-857.

Mentorji vas pričakujemo že na otvoritvi!

vodja CMO:

mag. Margareta Atelšek

AVTOOPTIKA, VULKANIZERSTVO

- elektronska meritev in nastavitvev podvozja
 - montaža, centriranje ter popravila in prodaja avtoplaščev
- Sava Exact, Semperit, FULDA** in obnovljeni plašči **Bandag**

Jože Skok **Veselovo nabrežje 16, Mengeš**
tel./fax: 737-300

VAŠA POŠTA

Tipski zabojniki za odpadke - "kante": DA ali NE

Spoštovani gospodje iz Komunalno stanovanjskega podjetja Domžale in iz Občine

O glašam se na Vašo vljudno prošnjo da si nabavimo ustrezne tipske posode za odlaganje odpadkov. Prošnja je bila izjemno vljudna julija, dopis v oktobru pa že govori da bomo morali zamenjati stare tipske posode (po domače "kante") z novimi tipskimi posodami.

O menjate odlok, ki govori o dolžnosti uporabnikov da uporabljajo tipske posode. Ker odlok ne govori kakšne tipske posode se naj uporabljajo, oz. velja še vedno da so tipske posode tudi stare dobre "kante" (seveda samo ohranjene), ste dobro pazili na izraze, ko ste prepričevali uporabnike naj vendarle nabavijo nove tipske posode. Menite, da so posode že amortizirane in v slabem stanju, med drugim tudi zaradi Vašega slabega ravnanja z njimi. Naprošate, naj se odločimo za določene tipske posode. V oktobrskem dopisu navajate celo ugodno ponudbo s ceno.

S am se bom zelo težko odločil za novo posodo. Razlogi pa so naslednji. Odlok ne govori o tipski posodi, ki jo omenjate v obvestilih. Vsaj tisti ne, ki ga poznam jaz. Ohranjena "kanta" je še vedno tipska posoda v skladu z odlokom. Meni ste eno že popolnoma razbili in tudi ročno brez vprašanja odpeljali. Bolj pomembno, da se bom težko odločil za novo posodo pa je naslednje. Sam že več let ločeno odlagam odpadke. V "kanto" dajemo izključno stvari, ki jih ni možno kompostirati ali uporabiti ponovno. Naša štiriclanska družina tako v povprečju samo na vsakih štirinajst dni postavi "kanto" z odpadki za odvoz.

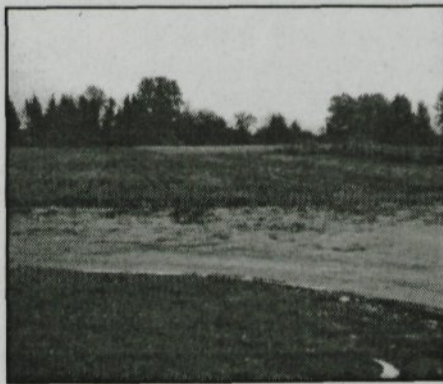
N ajpomembnejše, da se bom težko odločil za novo posodo pa je prepričanje, da boste držali obljubo in še letos uvedli ločeno pobiranje komunalnih odpadkov. Vse izredno strokovne, temeljite in dolgotrajne predpriprave, ki ste jih izvajali v letih 1993 in 1994 bi morale pripeljati do uspešno opravljenega javnega izbora izvajalca ločenega pobiranja komunalnih odpadkov in ustrezne podelitve koncesije. Pričakujem, da bo podobno kot v razvitem svetu in pri neposrednih sosedih, koncesionar nudil **brezplačne ustrezne posode za ločeno pobiranje komunalnih odpadkov**. S tem bi naredili dvoje zelo pomembnih stvari: ponovno bi uporabili nekatere odpadke in manj po nepotrebnem obremenjevali

deponijo in s tem okolje. Upam, da planirate, iz sredstev okoljevarstvenega prispevka, tudi zbiranje posebnih gospodinjskih odpadkov, ki najbolj zastupljajo našo podtalnico.

Č e pa boste jasno navedli določbe odloka, da moramo zamenjati uporabne tipske posode - "kante" oz. priznali, da v doglednem času ne morete ali ne nameravate uvesti ločenega pobiranja komunalnih odpadkov, pa bom seveda kupil Vašo tipsko posodo. Torej so možnosti le tri, da se poslovim od dobre stare "kante": da bo v kratkem dotrajala (v kar, brez vašega priznanega sodelovanja, dvomim), da piše v odloku (ki ga boste dobesedno navedli) da tipska posoda ne more biti "kanta" in da mi jo kupi koncesionar ločenega pobiranja odpadkov. Upam, da bo obveljalo slednje.

Pa brez zamere;

S spoštovanjem Tomaž ŠTEBE

S tanovalci soseske Zavrti se sprašujejo, komu dodeliti "KOPRIVO" za "packarijo" na parkirišču. Ta je ostala po poljskem delu na bližnji njivi.

Ples pod odrom

ALI JE MENGEŠ ZAŽIVEL TUDI ZA MLADINO?

I n če bi iskali odgovor na to vprašanje, bi skoraj zagotovo dobili pritrdilni odgovor. Če sodimo po odzivu mladih, lahko kaj kmalu ugotovimo, da je ravno PLES POD ODROM delček zabave, katero smo mladi v Mengšu pogrešali. Ne glede na to, da se ples šele uveljavlja, lahko trdimo, da postaja vse bolj priljubljen tako za mengeško mladino, kot tudi za mlade okoliških krajev, kjer tako vrsto zabave prav tako pogrešajo.

I n kaj PLES POD ODROM sploh je? Lahko bi rekli, da je ples organizirana vrsta zabave, kjer se lahko približno enkrat na mesec mladi srečujemo, spoznavamo in se zabavamo ob popularni glasbi v vzdušju, katerega poskuša popularni D.J. z dobro glasbo ohraniti pozno v noč, ko se ples konča. K takšni zabavi pa seveda sodijo tudi varnostniki, ki pazijo, da ne bi prihajalo do nezaželenih neredov.

V si, ki smo že kdaj bili na plesu, smo se lahko prepričali, da gre res za pravo zabavo in ne za ples, na katerem prevladujejo cigarete in alkohol. Vse, ki pa še nikoli niste prišli na PLES POD ODROM, vabimo, da to storite najkasneje 3. 11. 1995, ko se bo ob 20. uri (kino predstava ta dan odpade) pričel nepozaben spektakel. Ples, na katerem bo prostora za vse, bo prinesel mladini nekaj ur nore zabave, staršem pa večer prepotrebne miru.

I n na koncu bi se radi zahvalili še vsem sponzorjem, ki s finančno pomočjo pomagajo pri organizaciji plesa in še posebej podjetju L-INN iz Domžal, ki nam kot uradni organizator stoji ob strani. Najlepša hvala pa velja tudi vsem tistim, ki na ples vedno znova prihajate.

T orej vidimo se počitniškem žuru 3. 11. ob 20.00. Čao!

MISS

PLES
S.R.O.

Spoštovano uredništvo!

Pošiljam Vam fotokopijo pisma, ki sem ga 04. 07. 1995 naslovila na Občino Mengeš in Vas prosim, da še Vi posredujete omenjena vprašanja, odgovore pa objavite v Mengšan. Upam, da z Vašim posredovanjem ne bomo tako dolgo čakali na konkretne odgovore. Hvala in lep pozdrav!

1 . Kdaj bo urejena javna razsvetljava ob razbremenilniku Pšate? Na ta problem smo opozorili že pred dvajsetimi leti. Prosimo, da objavite plan del v Mengšan.

2 . Kdaj bo opravljeno čiščenje razbremenilnika Pšate? Na to sem že večkrat opozorila telefonsko, vedno vendar je bil izgovor denar. Ta kanal je prava sramota Mengša!

3 . Kdaj bo dokončno popravljena cesta v Medvedovi ulici, kjer je nastala poškodba okrog jaska za kanalizacijo. Luknjo je Komunalno podjetje zasulo le z gramozom, asfaltne prevleke pa še ni bilo narejene.

4 . Kdo in kolikokrat je pristojen za policijski nadzor prometa v Mengšu? Hitrost v Mengšu je omejena na 40 km na uro. Velikokrat ima človek občutek, da dirkači mislijo, da so na avtocesti. Ali bo potrebno še katero človeško življenje, da se bo ta stvar uredila? Prav tako bi bilo potrebno narediti red tudi v praku, saj mislim, da je ta namenjen za sprehode, ne pa za divjanja z motorji. Prepričana sem, da bi že nekaj obiskov policajev naredilo red.

5 . Prosim, da objavite v Mengšan, kakšna je kvaliteta vode, ki jo pijemo v Mengšu. Odgovor naj bo konkreten, saj analizo vode opravlja Zavod za socialno medicino in higieno Gorenjske.

Ker omenjeni problemčki ne težijo samo mene, ampak mnoge občane, prosim za konkreten odgovor!

Glede problema o vzdrževanju razbremenilnika Pšata sem se tudi sama pisno obrnila na Ministrstvo za okolje in prostor, Izpostava Ljubljana, Vojkova 1a, kjer so mi povedali, da rešujejo samo pisne zahtevke in so na vrsti prej tisti, ki

pač večkrat sitnarijo.

Hvala in lep pozdrav!

Sonja Sivec
Medvedova 5, Mengeš

PRIPIS UREDNIŠTVA

Vprašanja smo posredovali tajnici občinske uprave, gospe Nastji Poljšak. Upamo, da bomo odgovore objavili v naslednji številki Mengšana.

Sejem bil je živ...

Le kdo ne pozna znane Aškerčeve balade z naslovom Mejnik in začetka prvega verza kitice, ki je napisan zgoraj v naslovu. Včasih smo jo šolarji morali recitirati na pamet in povedati bistvene nauke pesnikovega sporočila. No, tudi ta zapis je namenjen razmišljanju, ki ga je Aškerc pred stoletjem obudil takratnim bralcem. Povedati oziroma izraziti želim svoje mnenje, ki pa, prepričan sem, ni samo moje, o minulem Mihaelovem sejmu. Na kratko torej o mejniku, tudi meji dobrega okusa.

OMihaelovem sejmu, ki ga je pred tremi leti obudila takratna KS, je bilo že veliko povedanega in napisanega. Takratni krajani, sedanji občani smo ga v večini sprejeli, saj smo obudili tradicionalno dogajanje izpred petdesetih let, ki je bilo na silo prekinjeno, vemo od koga in zakaj. Namreč ta sejem so prizadevni Mengšani uvedli za čas svojega največjega praznika in letu, to je na god svojega farnega zavetnika sv. Mihaela. Stoletja je bilo tako. S sejmom so praznik samo popestrili, obenem pa kot tržno in že takrat sila podjetno naravnani te lastnosti skušali praktično izkoristiti. In v čem je problem tega pisanja?

Pričevalci, ki jim spomin še živo sega v obdobje med obema vojnama tega stoletja vedo povedati, da sejem ni potekal nikdar na tej lokaciji. Sejem je bil vedno v Velikem Mengšu, na sedanji Slovenski cesti od starega gasilskega doma, mimo glavnega trga do Pavovca so stali štanti in levo na Prešernovi. Desno, kjer je sedanja Kolodvorska in je bil takrat še travnik, pa je bil živinski sejem in se je tam dogajal glavni hrup, katerega so

Sejem bil je živ...

novodobni organizatorji posodobljenega prenesli na oder pred cerkev in neposredno pred vhod na mengeško pokopališče. Ta lokacija, dragi odgovorni, pa je tista sporna točka, ko se je treba zamisliti in do naslednjega sejma ukrepati. Zamislite si kako bi reagirali Ljubljanci, če bi tamkajšna oblast dovolila postaviti cirkus pred Plečnikove Žale ali v Gramozno jamo, kjer ležijo pokopani talci. Pa smo tam, pri mejniku in pieteti, če hočete o našem skupnem domu, kamor več ali manj vsi hitimo. Običajno vsakemu, ko se od njega poslovimo in ga položimo v grob, rečemo v slovo: "Počivaj v miru!" Ali bomo v Mengšu res morali stavku dodati besede "do naslednjega Mihaelovega sejma?"

Vsoboto, ko je bila uradna otvoritev, se je zgodilo še nekaj, kar mi potrjuje pisanje in terja ukrepanje odgovornih v prihodnje. Okoli trinajste omenjenega dne sem se po udeležitvi odprtja proizvodne linije v Filcu, veselo odpravil proti domu. Že na dvorišču tovarne sem ugotovil, kaj se na odru pred cerkvijo dogaja. Da imam prav, sem se prepričal, ko sem se približal odru. Na oglušujoče frekvence naravnane mikrofone so pele mengeške karaoke. Ker je bilo to za moje bobniče le preveč, sem pospešil korak, a samo do mrljskih vežic, kjer sem nemo obstal in se presenečeno zazrl v prizor, ki me je osupnil. Gospodje odgovorni! Skriti za vežicami očem in hrupu je potekal obred slovesa od umrlega otroka. Nobene olajševalne okoliščine ne vidim v tem, če je bil to otrok muslimanskih staršev, da se je na odru v bližini dogajalo, kar se je, brez prekinitev. Umrli je in pokopali so človeka. Zvečer kot običajno pri dnevniku spet gledam in poslušam skopa in običajna poročila iz bosanskih bojišč. Ta ne potekajo prav zelo daleč in pred očmi povezujem prizor izpred nekaj ur in primerjam. V Bosni pokopujejo ob eksplozijah granat in min, kaj pa pri nas? Ja pri nas, ali je kaj dosti drugače? Namero, da bom z družino obiskal sejem, sem že po prizoru ob enih opustil.

J. Pajnič

P.P.

V nedeljo osmega oktobra sem se odpeljal v Ljubljano, kjer je potekal zaključni dan Bavarskega tedna v Sloveniji. Kot je poznano so imeli osrednji oder, kjer so igrali in peli razni narodni ansambli in folklorne skupine,

VAŠA POŠTA

Sejem bil je živ...

postavljenega pred Prešernovim spomenikom. Moram povedati, da je bila glasba, ki je bila posredovana z njega, primerno utišana. V bližnji cerkvi ob nedeljah dopoldne pač vsako uro potekajo bogoslužja. Nekaj minut pred enajsto po odigrani skladbi se je mikrofonu približal voditelj in nam zbranim poslušalcem sporočil, da spored prekinjajo za dobro uro, ker bo v cerkvi sv. maša in povabil vse navzoče v cerkev, kjer bodo lahko poslušali med mašo nastop imenitnega profesionalnega zbora dečkov iz Bad Toelca, ki je nastopil že na vseh svetovnih odrih, tako v opernih in koncertnih dvoranah. Prijetno presenečena nad gesto organizatorjev sva z kolegom stopila v cerkev in se udeležila nastopa omenjenega zbora. Ob vožnji proti domu, me je preveval prijeten občutek, ne samo ob obisku svojega rojstnega kraja, saj se vanj vračam skoraj vsak dan, kot po tem, da sem bil deležen po dolgem času prireditve naravnane na evropske manire. Na misel mi je prišlo tudi to, da se je to zgodilo v Ljubljani, kjer županuje "osovraženi" Dimitrij Rupel. Se je pa že kaj naučil, ko je kot minister tekal po svetu, sem zaključil razmišljanje, ko sem pripeljal na domače dvorišče. Moram povedati, da mi je ta dan zelo teknilo, ko sem prisedel k nedeljskemu kosilu.

KDOR ČAKA, TA DOČAKA

"Kdor čaka, ta dočaka," vedo povedati starejši in izkušeni ljudje. Da jim lahko verjamemo, smo se lahko prepričali, ko smo prebirali zadnjo številko Mengšana.

Spraševali smo se že, če imajo občinski veljaki take vrste imuniteto, da ne smejo biti v javnosti prikazane njihove slike in opis delovnega področja. Pa smo videli, da ni tako. Vsi so se lepo po vrsti predstavili in povedali, kaj lahko od njih oz. njihovega dela pričakujemo. Na kratko. Prav tako kot na kratko opravijo z občanom, ki išče na tem mestu potrdila, soglasja, nasvete in drugo, za kar je pričakoval, da bo lahko opravil kar v svojem kraju, če bo le tako izglasoval. Luči v občinski stavbi pa gorijo dolgo v noč, to pomeni, da tam zaposleni dolgo delajo. Ja, kje pa so potem sadovi njihovega dolgega dela, da je treba na mnoge papirje tako dolgo čakati, da sploh niso več potrebni, ker se čakajoči odloči za drugačno, krajšo rešitev. Pa ne pozabimo, da gre pri tem

tudi za življenjsko pomembne zadeve, ki prenekateremu zaradi zavlačevanja povzročajo visoke stroške in iskanje rešitev v sili, ki so lahko tudi kaznive. Kdo pa je potem tisti, ki je kriv za taka kazniva dejanja?! Tisti, ki melje in melje in kljub "nočnemu" delu po več mesecih ne izda zaprosenega dokumenta in celo pozabi na odgovor. Zakaj taka zamuda. Morda pa določene zadeve na tej Občini sploh ni mogoče rešiti ali pa ni izpolnjen kateri od drugih pogojev.

Morda so nekateri pogoji neizpolnjeni celo s strani Občine, saj drugače si občani ne moremo razlagati zamud in zato po ocenah mnogih nestrokovnega dela, kar je zelo lepo prikazano s kratko (beri prekratko) predstavitev delovnih zadolžitve upravnih delavcev na Občini. Iz golega opisa delovnega področja večina občanov težko razbere, kaj je tisto, kar se od ustanovitve nove občine dalje ureja v "domači hiši", še manj pa, kaj se sploh ne ureja, ker Občina Domžale za to ni več pristojna, Občina Mengeš pa še ne zna ali nima urejenih drugih podlag.

V predstavitev občinskih veljakov se je prikradel škrat. Manjka slika, morda celo skupinska in opis delokroga strokovnih "opravljivcev", ki ne vedo, kaj je njihovo delovno področje, veliko pa vedo povedati o vsakem posameznem občanu, kdo koga obiskuje, kakšen avto ima, kako ima pospravljeno stanovanje, kdaj je jedel fižol in druge, izključno osebne stvari, pri tem pa ne pozabijo povedati, da so vsi nesposobni in leni, da pijejo, kradejo in pretepajo žene, te pa so tako in tako k....

Pa vse to še ni tako hudo. Če so Mengšani, jim je oproščeno, pa kaj, ko je med pravimi, brezmadežnimi, dobrimi, poštenimi in "oh in sploh pravimi" Mengšani toliko priseljencev, ki ne delajo drugega, kot plačujejo davke v občinsko blagajno, iz katere občinski veljaki črpajo sredstva verjetno tudi za nade, v katerih "strokovno" ugotavljajo, da jim manjka po enem letu delovanja še "toliko" pravnih podlag (beri pravilnikov in drugih pravnih aktov), zaradi katerih povzročajo občanom sive lase, krčne žile in ozeblino ali pa samo slabo voljo.

Pesimist

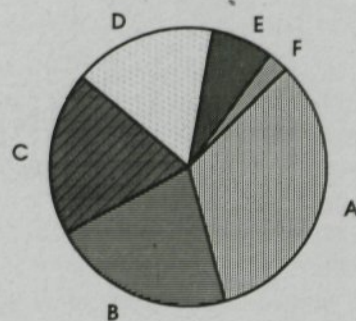

ANKETA

Zdravstvo v Mengšu

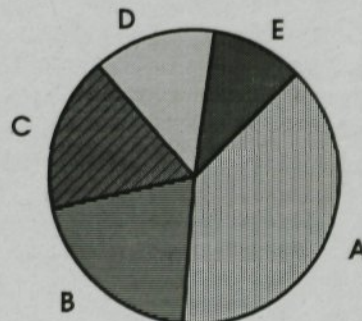
V tokratni anketi smo poklicali 42 občanov in vsi so bili pripravljeni na sodelovanje. Zanimalo nas je vaše mnenje o Zdravstvenem domu Mengeš oz. zdravstvenih storitvah, ki jih le-ta nudi. Rezultati kažejo, da bo potrebno na tem področju še veliko vloženega truda in sprememb, saj večina ljudi ne koristi storitev v ZD Mengeš; tretjina tistih, ki pa pomoč iščejo v Mengšu, pa je nezadovoljnih. Rezultati ankete so naslednji:

Ali ste zadovoljni z zdravstvenimi storitvami v ZD Mengeš ?

A (33.4%)	- nisem uporabnik;
B (21.4%)	- še kar;
C (19%)	- ne;
D (16.7%)	- da;
E (7.1%)	- ne najbolj;
F (2.4%)	- srednje

Kaj je vzrok za vaše nezadovoljstvo?

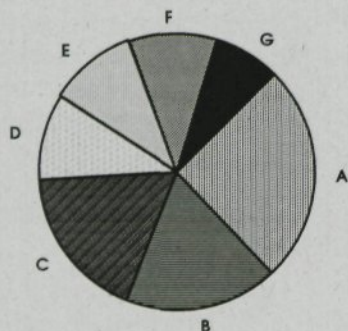

A (39%)	- preveč je čakanja;
B (20%)	- splošni otroški zdravnik;
C (17.2%)	- netočnost zdravnikov;
D (13.6%)	- otroški zobozdravnik;
E (10.2%)	- drugo

ANKETA

Zdravstvo v Mengšu

Katere dodatne storitve bi želeli v ZD Mengeš?

- A (25.7%) - ginekolog;
- B (18%) - laboratorij;
- C (18%) - več zdravnikov;
- D (10.2%) - rentgen;
- E (10.2%) - dežurstvo;
- F (10.2%) - drugo;
- G (7.7%) - urgenca

Pri drugem vprašanju se pod "drugo" skriva nezadovoljstvo zaradi turnusov, slabega odnosa do pacienta (ne velja na splošno), premajhnega števila zdravnikov, (ne)dežurstva itd.

Pri tretjem vprašanju je potrebno povedati, da "laboratorij" pomeni opravljanje vseh laboratorijskih preiskav in ne le nekaterih. Opcija "več zdravnikov" vsebuje želje po dodatnih zdravnikih predvsem na otroški pediatriji in otroškem zobozdravstvu, ki sta poglavita vzroka nezadovoljstva. Pod "drugo" izstopata želji po fizioterapiji in okulistu. Kljub temu, da je med anketiranci skoraj tretjina moških, je največ želja po ginekologu.

Upam, da bo anketa vplivala na nadaljni razvoj ZD Mengeš in da bodo ustrezne institucije poskrbele za ustrežnejše in kvalitetnejše zdravstvene storitve ter na ta način izboljšale slab ugled ZD Mengeš.

Blaž Janežič

MENGŠAN

DRUŠTVA

Predavanja o Japonski

V petek, 29. septembra 1995 smo v prijetnem prostoru podjetja MI AMIGO poslušali zanimivo predavanje z diapozitivi o Japonski. Gospa dr. Majda Mazovec, velika in priznana strokovnjakinja-kardiologinja, rada potuje, ker z bogatim znanjem tujih jezikov ni nikdar v zadregi. Na lepih posnetkih posebnosti večmilijonskih mest Japonske smo občudovali arhitekturo in okraske nešteti budističnih templjev in kipov. Slišali, da so Japonci zelo vljudni, vedno nasmejani, prijazni in izredno delavni. Delavnik traja 24 ur, trgovine in vsi lokali so odprti vso noč. Dve študentki (Japonki) sta ji v razgovoru točno znali opisati, kje je Slovenija, da je to majhna, mlada samostojna republika. Še mnogo zanimivega in poučnega bi Mengšani izvedeli, če bi jo prišli poslušat. Kljub vsemu nas bo rada še obiskala in obogatila z novimi opisi in prikazi tujih dežel.

Polona Leskovec

**KOVINSKE
ZAŠČITNE OGRAJE
PO NAROČILU**

GOLDI d.o.o.

Francarija 8, PREDDVOR
Tel.: (+386) 64 45 129
Fax: (+386) 64 45 462

Lovski troboj

Lovski strelski troboj - VODICE - KOMENDA - MENGEŠ

Že tretje leto se lovci treh lovskih družin srečujemo na lovskih srečanjih, kjer se ob druženju pomerimo še v lovski strelski kombinaciji: v streljanju na glinaste golobe in tarčo smjaka.

Tokrat je med člani do 55 let že tretjič zapored zmagala LD Komenda, med veterani pa po dveh uspehih članov LD Mengeš tokrat LD Vodice.

Rezultati posamezno člani:

1. Peršin Ivan
2. Butalič Franc
3. Vahtar Jože

Rezultati posamezno veterani:

1. Oblak Marjan
2. Jeraj Franc
3. Štirn Franc

V streljanju na glinaste golobe v izpadanju je zmagal Milan Jenčič pred Jožetom Vahtarjem.

Prijateljske vezi, ki se ustvarjajo ob takih srečanjih, poglobljajo poglede in misli v prihodnost lovstva in s tem gojitve in varovanja živali na širšem področju.

Jože Vahtar

KLEK

Komenda, Suhadole 13

VARSTVO

PRI DELU IN VIDEO

SNEMANJE

Tel.: 061/ 711 875

DRUŠTVA

Prostovoljno gasilsko društvo Mengeš

S EPTEMBER, mesec najbolj razgibanih dejavnosti za mengeške gasilce

2 . september (Mengeš): Srečanje gasilske mladine iz Mengša in Bevc v Mengšu, združeno z ogledom gasilske službe na letališču Brnik.

7 . september (Mengeš): Obisk gasilske delegacije iz Luziane (Švica) in gasilske zveze Domžale, ter ogled gasilskega doma.

10 . september (Mengeš): Meddruštveno in regijsko tekmovanje starejših gasilcev in gasilk za pokal občine Mengeš in gasilske zveze Domžale. Na meddruštvenem tekmovanju je nastopilo 20 moških in 5 ženskih enot iz raznih krajev Slovenije, na regijskem pa skupaj 10 enot iz GZ Domžale.

Enote PGD Domžale so na meddruštvenem tekmovanju nastopale izven konkurence (dogovor med društvi) na regijskem pa so dosegle sledečo uvrstitev:

moški I.	- 1. mesto
moški II.	- 3. mesto
ženske	- 1. mesto

13 . september (Mengeš): Pregled gasilskega doma in okolice za tekmovanje najlepših gasilskih domov v Sloveniji.

16 . september (Komenda): Iz PGD Mengeš je tekmovalo 5 enot in doseglo sledečo uvrstitev:

Pionirji	4. mesto
mladinci	5. mesto
člani A	4. mesto
člani B	3. mesto
članice B	1. mesto

26 . september (Preddvor): Tekmovanje gasilskih šoferjev z gasilskimi vozili v spretnostni vožnji. Šoferji PGD Mengeš so dosegli 1. in 5. mesto.

29 . september (Škofja Loka): Tekmovanje društev "Mladi gasilec" v Škofji Loki, dosežen rezultat 5. mesto.

29 . september (Mengeš): Čiščenje cest, priprava prostora, ter dovozi in postavljanje stojnic, miz in klopi za Mihaelov sejem.

30 . september (Mengeš): Organiziranje dežurne službe gasilcev-redarjev na Mihaelovem sejmu.

1 . oktober (Mengeš): Slovesni prevzem in blagoslovitev novega gasilskega avtomobila Mercedes Benz 210D za potrebe gasilstva v Mengšu.

N A DRŽAVNEM tekmovanju v letu 1996 bodo PGD Mengeš zastopale naslednje enote:

Pionirji	- ena enota
Člani B	- ena enota
Članice B	- ena enota
Veterani	- dve enoti
Veteranke	- ena enota

Z a uspešno izvedeno "Srečanje gasilske mladine" in tekmovanja starejših gasilcev in gasilk v Mengšu se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem, posameznikom in podjetjem, ki so nam z veseljem priskočili na pomoč z materialno, finančno in tudi moralno podporo.

Srečanje gasilske mladine so omogočili:

- Biotehnična fakulteta, Groblje
- Dom počitka, Mengeš
- Ručigaj Jože, Jarše
- Žito Ljubljana, mlin Vir
- Eta Kamnik
- Pekarna Kralj, Trzin
- Pecivo "Plešec", Depala vas
- Gasilska služba na letališču Brnik

Pokale za tekmovanje starejših gasilcev in gasilk so darovali:

- Občina Mengeš (prehodni pokal - ženske)

- Gasilska zveza Domžale (prehodni pokal - moški)
- Ličarstvo, Gregorc
- Ribarnica Lukati
- Avtokomerc, Ljubljana
- Alpski kvintet
- Harmonike Zupan
- Vrhovnik - izdelovalec pokalov, Tunjiška mlaka

Poveljnik PGD Mengeš
Stane Šimenc

Nagovor predsednika PGD Mengeš ob slovesnem prevzemu in blagoslovitvi novega gasilskega avtomobila

S poštovani gasilci, gasilke, dragi krajanj ter vsi, ki ste se zbrali na naši slovesnosti ob izročitvi in blagoslovitvi našega novega avtomobila.

V naši sredi pozdravljam župana občine Mengeš g. Janeza Pera, predsednika GZ Domažale g. Marjana Slatnarja, predstavnike sponzorjev, predstavnika izvajalcev nadgradnje avtomobila AS Domžale g. Karla Novaka, predstavnika Avtocomerca Ljubljana g. Andreja Jandrešiča. Še posebno pa pozdravljam g. župnika Mateja Zevnika.

V ozilo, katerega bomo danes izročili svojemu namenu je za naš kraj Mengeš

Gasilsko vozilo PGD Mengeš na tekmovanju šolarjev v Preddvoru -1. mesto.

DRUŠTVA

Prostovoljno gasilsko društvo Mengeš

in okolico neobhodno potrebno. Namenjeno je predvsem za gašenje začetnih stanovanjskih požarov, ter gašenje avtomobilov in reševanje ponesrečencev iz avtomobilov.

Vozilo je hitro, ter dostopno za vse lokacije. V vozilu je vgrajena mobilna visokotlačna črpalka s 350 litri vode in možnostjo delovanja s 40 bari, ter možnostjo vožnje z B vozniškim izpitom, kar pa je zelo pomembno, saj ima vozniško dovoljenje B kategorije skoraj vsak gasilec.

Nakup vozila smo omogočili:

- z večletnim varčevanjem prispevkov krajanov, prispevkov sponzorjev ter prijateljev gasilcev.
- pomoči občine Mengeš
- pomoči GZ Domžale ter vas dragi občani.

Vsem, ki ste kakorkoli pripomogli in prispevali k nakupu vozila, se v imenu PGD Mengeš zahvaljujem. S tem pa obljubljam, da bomo tudi v bodoče pripravljeni pomagati ob še tako veliki nesreči ali požaru.

Zahvaljujem se odboru Mihaelovega sejma za vključitev v program, zahvaljujem se godbi Mengeš za igranje in sodelovanje, zahvaljujem se g. župniku za blagoslov, zahvaljujem se g. županu občine Mengeš, ki bo izročil vozilo svojemu namenu, zahvaljujem se vsem krajanom za izraženo denarno in moralno pomoč.

Vsem hvala!

**Z našim pozdravom
Na pomoč!**

**Predsednik PGD Mengeš
Jože Žargi**

Novo vozilo PGD Mengeš - MERCEDES BENZ 210D

Ogled gasilske službe na letališču Brnik

Srečanje gasilske mladine iz Mengša in Bevč

Srečanje je bilo 2. septembra v Mengšu. Goste iz Bevč smo ob prihodu v Mengeš sprejeli v gasilskem domu in jim zaželeli dobrodošlico. Po ogledu gasilskega doma smo se odpeljali na letališče Brnik, kjer smo se seznanili z delovanjem gasilske službe. Mladino je najbolj navdušila vožnja z gasilskimi vozili, ki so namenjena za gašenje požarov na letalih in so zato tudi temu primerno velika. Ogledali smo si še letališče in se vrnili v Mengeš.

Po pikniku, ki smo ga imeli v gasilskem domu, smo odšli k OŠ Mengeš na večnamensko ploščad. Dekleta in fantje so igrali košarko, odbojko in nogomet. Komaj so se dodobra ogreli, že jih je ohladil dež in morali smo se vrniti v GD. Pred GD smo nadaljevali z igranjem. Pri vlečenju vrvi so bili mungeški mladinci močnejši. Ob glasni spodbudi naše mladine smo tudi mentorji zbrali toliko

moči, da smo "potegnili" Bevčane. V igri "med dvema ognjema" so bili boljši Bevčani, ko pa smo se Mengšani ogreli smo imeli tudi tukaj premoč.

Ta igra je zanimiva in dinamična, tako pa je tudi spodbujanje iz vrst gledalcev in igralcev. Bili smo zelo glasni, tako da so se sosedje gasilnega doma pritožili. Na tem mestu se jim še enkrat opravičujemo!

V zadovoljstvo vseh je bilo srečanje uspešno in prijateljsko. Poslovili smo se z obljubo, da se prihodnjič srečamo v Bevčah.

Mentorica Mateja Matjan

Tekmovanje "DRUŠTVA MLADI GASILEC"

Tekmovanje, petnajsto po vrsti, je bilo organizirano v Škofji Loki. Tekmovanja so se udeležili: Gašper Žun, Gregor Rakef in Uroš Vidic, vsi učenci četrtega razreda OŠ Mengeš in tudi člani PGD Mengeš. Pomerili so se v teoretičnem in praktičnem znanju s področja gasilstva. Osvojili so 5. mesto. Na likovnem področju pa je sodeloval Tomaž Hitij, učenec 7. razreda. Pod vodstvom mentorja iz OŠ Mengeš Lojzeta Kalinška je narisal dve risbi in z njima osvojil srebrno in bronasto značko.

Mentorica Mateja Matjan

MENGŠAN

DRUŠTVA

Moški komorni zbor MENGEŠKI ZVON praznuje

Pesem je darilo narodov preteklosti. Zaradi naglih in korenitih sprememb ljudska pesem izgublja nekdanjo pomembnost in vlogo, vendar ima še vedno tisto žlahtnost in prvinski izraz, kot ga je imela ob nastanku in skozi vsa leta življenja. Ko jo človek spozna, mu zbudi zanosno lepoto, pesem v njem najde dobroto, povezuje staro in mlado ter v trpljenju blaži bolečino. In zato naj živi ljudska pesem! Naj bodo pozdravljeni vsi, ki jo želijo posredovati prihodnosti.

Dvajset let je od tega, ko se je skupina prijateljev, ki nas je družila ljubezen do petja, odločila, da sestavi moški oktet. Vsi smo že peli pri kakšnem zboru, tako da je pesem že domovala v naših srcih. Zbirati smo začeli notni material in se pri Vahtarjevih doma kar sami učili umetnosti štiriglasnega moškega petja. Kmalu smo se opogumili in marsikatero dekle je v poznih večernih urah lahko poslušalo našo podoknico.

Ker bi bila želena kakovost težko dosegljiva le z znanjem, ki smo ga premogli, smo v svoje vrste povabili Janeza Nastrana. Fantom je ostal zvest do današnjih dni. S prvo vajo smo začeli 17. septembra 1975 in na ta dan vsako leto zaznamujemo obletnico svojega delovanja.

Sprva je bilo kar nekaj težav, da smo dobili primerne pesmi, tako da jih je

nekaj za naš sestav napisal kar zborovodja Janez Nastran sam. Te pesmi še danes radi zapojemo.

Kmalu smo toliko napredovali, da smo segli po slovenski pesmarici, ki sta jo uredila Luka Kramoljč in prof. Mitja Tomc. V notnem arhivu se je ob prizadevanju prav vseh hitro nabralo dovolj primernih skladb, že od vsega začetka tudi božičnih.

V prvi zasedbi so peli: Tone Hribar in Tone Košenina prvi tenor, Janko Velkavrh in Janez Škrlep drugi tenor, Jože Vahtar in Vinko Vahtar prvi bas, Feliks Škrlep in Viktor Hribar pa drugi bas.

V preteklih 20 letih smo morali fantje odslužili vojaški rok, zato smo za nemoteno prepevanje povabili medse nove pevce. Tako se jih je doslej pri zboru zvrstilo 17, zadnjih 14 let pa pojejo naslednji:

prvi tenor: Tone Hribar, Vinko Dolinšek, Andrej Levec, Tone Benda;
drugi tenor: Vinko Vahtar, Milan Kralj;
prvi bas: Jože Vahtar, Viktor Hribar, Lado Kosec;
drugi bas: Janez Nastran, Feliks Škrlep, Miro Mušič, Janko Velkavrh.

Prelomni trenutek za naš zbor je gotovo leto 1990, ko smo 15 let svojega delovanja zaznamovali s prvim samostojnim celovečernim

koncertom. Ob tej priložnosti smo na predlog prof. Sivca dobili današnje ime: Komorni moški zbor MENGEŠKI ZVON.

Letos smo se še posebno zavzeli in pred vami je kaseta s pesmimi, ki smo jih osvajali med našim 20-letnim petjem. Upam, da bodo ljubitelji narodne pesmi radi segali po njej.

Za dve desetletji se mora naš zbor najprej zahvaliti mengeškemu župniku, predvsem gospodu Štefanu Babiču. Ko nas je prvič slišal, nam je takoj ponudil prostore v župnišču in nam vsa leta službovanja v Mengšu dajal podporo. Enakega gostoljubja smo bili deležni tudi med župnikovanjem gospoda Franca Juvana in sedaj pri gospodu Mateju Zevniku.

Petje vzame veliko prostega časa in marsikateri družinski načrt se mu mora podrediti. Pevci Mengeškega zvona se zahvaljujemo razumevajočim ženam in dekletom, da se lahko zbiramo ob petju.

Naj živi pesem - naj živi prijateljstvo!

Jože Vahtar

Člani zbora pred cerkvijo.

**POOBLAŠČENI
SERVIS**

**KENWOOD
SHARP**

**SERVIS
MENGEŠ**

Hribarjeva 38

73 84 09

Kolesarjenje po Švici

V drugi polovici julija sva se odpravila, Borut Pišek in Gorazd Lukan na kolesarsko pot v Švico. Potovanje je potekalo iz Mengša preko Gorenjske v Italijo, kjer so se začeli strmi vzponi v Dolomitih in Alpah. Po nekaj dneh vožnje po Južni Tirolski sva prevozila mejo z Avstrijo preko prelaza Timmelsjoch in čez tri dni prispela v Zuerich -ciljno točko potovanja. Privoščila sva si tridnevni počitek in se nato po isti poti odpravila nazaj v Slovenijo. Skupna dolžina poti je znašala 1954 km, ki sva jo prekolesarila v 12 dneh. Najvišji prelazi

na poti so bili: Cima Sappa (1288 m), Hochtanberg (1694 m), Misurina (1756 m), Hahntennjoch (1903 m), Jaufenpass (2094 m), Timmelsjoch (2509 m).

Zahvaljujem se vsem sponzorjem za finančno pomoč, ki so s tem omogočili potovanje.

Sponzorji: **MARLOW, BRIGITA MARKET, TRGOVINA PRI JANEZU, GLASO d.o.o., TRDINOV HRAM, HIT-FIT, ROLETARSTVO KOSEC, PA-KO, KAMNOSEŠTVO MAKOVEC, SVEČARSTVO PIRC, AVTOSERVIS CAR, VRBA MARKET, COMPEX, TAJA BUTIK, AVTOOPTIKA GREGORC, SHARP SERVIS, MIZARSTVO IPAVEC, FRIZERSTVO META**

Anonimni alkoholiki, vas zanimajo naše izkušnje?

Pokličite nas:

061/451 022

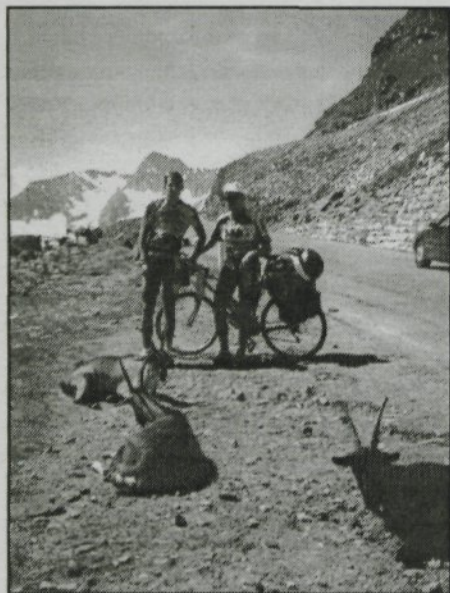
061/301 883

061/714 238

061/13 21 096

Ali nam pišite

AA - 61116 - p.p. 12

Timmelsjoch - srečanje z gamsi

Najvišja točka potovanja 2509 m.n.m. Timmelsjoch Italijansko - Avstrijska meja

Otvoritev trim steze

V prejšnji številki Mengšana ste lahko prebrali strokovni članek dr. Hermana Berčiča o prenovljeni trimski stezi na Gobavici, tako, da opisa sistema vadbe tokrat ne bi ponavljali. Vsem, ki ste zamudili otvoritev, pa le-to na kratko predstavljamo.

Navkljub neprijaznemu vremenu, ki nas je spremljalo le ta dan, je otvoritev potekala tako, kot so organizatorji predvideli in še deževati je za dobre pol ure prenehalo. Mengeški godbeniki so zaigrali kratek podpuri, po zaigrani slovenski himni je vse navzoče nagovoril župan g. Janez Per, otvoritveni nagovor pa je imel državni sekretar za šport dr. Janko Strel. Skupaj s učenci osnovne šole Mengeš je dr. Strel kot prvi zakorakal na obnovljeno stezo, za njimi pa so se na ogled podali še vsi prisotni vabljeni gosti, člani mengških športnih društev, občinske uprave in ljubitelji TRIM steze.

Malo razmočena steza, opremljena z novimi postajami, novimi oznakami, je tokrat preprečila temeljitejši preizkus telesnih sposobnosti udeležencev, saj je vadba tako rekoč odpadla. A kljub temu so nekateri le preizkusili vsaj nekatere naprave, drugi pa bolj ogledovali kaj je pravzaprav novega. Po prihodu na cilj je ga. Vanda Repnik udeležencem premerila stopnjo fizične obremenitve. Na županovo povabilo so prisotni gosti v prijetnem ambientu Kulturnega doma strnili svoje vtise o dogodku ter rekli še marsikatero o športu v Mengšu.

Pa še to....

Da je do otvoritve obnovljene TRIM steze sploh prišlo, je kronologija dogodkov precej daljša. Še nekdanja Krajevna skupnost; predhodnica sedanje naše občine; je kandidirala na razpis Ministrstva za šolstvo in šport za obnovo trimskih stez v Sloveniji in tudi uspela. V času rojevanja nove občine, začetkov delovanja nove občinske uprave je prišlo obvestilo Ridder trade d.o.o., da je oprema na poti in začele so se težave... kam z vsemi stebri, stebrički, pa tablami in...

Dosedanjo skrb za TRIM stezo je prevzelo Turistično društvo Mengeš, katerega člani so zelo dobro skrbeli za čistost steze in urejenost orodij. Tako je prvi korak vodil k članom društva, ki so se v največji meri tudi odzvali. Najprej je bil opravljen temeljit strokoven pregled celotnega terena in zakoličenje novih postaj, vključno s premiki novih

ŠPORT

Mengeški godbeniki so zaigrali ob pregledni tabli...

in starih, ter priprava novega koncepta vaj za vseh 25 izbranih postaj.

Potlej pa se je pričel drugi težavnejši del, montaža vseh novih orodij. V elementarni obliki so bila le-ta namreč spravljen v garaži pri občini, na določena mesta na stezi pa jih je bilo potrebno še nekako "spraviti". Na pomoč so priskočili gasilci in s svojim starim kombijem prepeljali opremo na tri mesta na Gobavici. Ker teče trimska steza po gozdnem delu Gobavice v krogu 2 km je bilo treba vse te elemente dobesedno prenesti na določena mesta. Pri tem

prenašanju so se precej "napotili" tako člani Turističnega društva, kot ekipa tenisačev (ki je na pomoč priskočila kar med odmorom svojega turnirja). Kar najtežja fizična dela - vgraditev orodij - pa je opravila peščica prostovoljcev v soboto, nedeljo in ponedeljek ob pomoči dveh predstavnikov Ridder trade d.o.o., pooblaščenega zastopnika nizozemske firme Boer B.V. ki izdeluje ta orodja. Seveda je bil to le del priprav, saj je bilo treba izdelati nove table (stare niso bile več uporabne, nove vaje, novi napisi, velika opozorilna tabla je bila že dotrajana), očistiti stezo, pa postoriti še kakšno "malenkost". Nove table so tako po

Župan Janez Per in dr. Janko Strel ob otvoritvenem nagovoru...

strokovnih navodilih v najkrajšem možnem času naredili fantje v Marlow d.o.o.-ju, pa še nalepke novega Mengo Trimčkarja (po zamisli avtorice Mengo-ta ge. Aljančičeve). Tik pred otvoritvijo so učenci osnovne šole in taborniki popravili še lepote napake steze - počistili so jo.

Osnovne karakteristike: Dolžina steze cca 2207 m, višinska razlika 90 m, 25 gimnastičnih vaj in gibalnih nalog. Strokovna predloga: dr. Herman Berčič, prof. Rika Binter, pred. uč. Milica Tomšič. Oprema: BOER B. V. Nizozemska. Vzdrževalec opreme: Ridder

Dr. Strel je navkljub mokroti preizkusil nove kroge...

Trade d.o.o. Žirovnica. Vzdrževalec steze: Turistično društvo Mengeš. Investitor prenoje: Ministrstvo za šolstvo in šport in Občina Mengeš.

T.R.
foto: Milica Tomšič

Janez Trdina - slovenski pisatelj in etnolog

Neposreden prenos z razstave Janez Trdina - slovenski pisatelj in etnolog na Radiu Kranj in na Radiu Slovenija.

Naš in vaš radio je postavil danes svoj studio v Galeriji mežnariji v Mengšu. Galerija mežnarija ima svoje prostore, kot že samo ime

Vzorno urejen grob Janeza Trdine v Novem mestu julija 1995. Foto: Jana Škrlep

pove v mežnariji, nasproti farni cerkve sv. Mihaela. Razstavni prostor nam je ljubeznivo odstopil mengeški župnik, g. Matej Zevnik. Galerija mežnarija se je že lepo uveljavila v slovenskem kulturnem prostoru in sicer po zaslugi Kulturnega društva Franca Jelovška Mengeš, ki postavlja tu skoraj vsak mesec novo razstavo. Mengeška

Studio Radia Kranj v Galeriji mežnariji julija 1995 Foto: Peter Škrlep

Slavnostni govornik akademik dr. Dušan Moravec govori na slovesnostni akademiji ob odprtju razstave Janez Trdina - slovenski pisatelj in etnolog.

Foto: Polona Leskovec

mežnarija je tudi sicer pomemben kulturno zgodovinski spomenik in eno od zelo živih kulturnih žarišč. Tu je bila **mengeška šola v že davnem 16. stoletju**, mežnarija pa je tudi rojstna hiša velikega slovenskega baročnega slikarja Franca Jelovška. Kulturno društvo Franca Jelovška Mengeš, torej društvo, ki nosi njegovo ime, mu je

Atraktiven spust mengeških alpinistov z zvonika med proslavo obletnic Janeza Trdine po katerem se imenuje planinsko društvo v Mengšu.

Foto: Polona Leskovec

lansko leto odkrilo zelo lepo spominsko ploščo, delo kiparja Toneta Demšarja.

Program razstav v Galeriji mežnariji je zelo pester in vabljiv. Cikel razstav je v letošnjem juliju kronala razstava o slavnem Mengšanu, slovenskem pisatelju in pionirju slovenske etnologije, Janezu Trdini.

Muzej Mengeš, ki ga vodi Janez Škrlep, je bil ustanovljen 28. aprila letos in Kulturno društvo Franca Jelovška Mengeš, ki ga vodi Viljem M. Hribar, sta ob 165 letnici rojstva in 90 letnici smrti postavila, skupaj s strokovnimi sodelavci, vsebinsko zelo bogato razstavo o Janezu Trdini. Po vsebinski plati je sodelovala tudi prof. Majda Lampič, oblikovno pa je razstavo zasnoval študent arhitekture Miha Skok.

Predsednik KD Franca Jelovška Mengeš je pozdravil številne ugledne goste in udeležence proslave in odprtja Trdinove razstave. Foto: Polona Leskovec

Na razstavi so bili predstavljeni najprej kraji, kjer je pisatelj živel in služboval: seveda Mengeš, potem Varaždin, Reka, Novo mesto itd. Razstavili smo vsa njegova tiskana dela in zbirke, nekatere rokopise njegovih del, različne njegove osebne predmete in dokumente o njem, kot so: rojstni in krstni list, vpis v zlato knjigo mengeške šole, spričevala, nekatera pisma sodobnikom in znanim Slovencem: Bleiweisu, Levstiku, Aškercu, Hribarju, Koblarju itd. Razstavili smo knjige o njem in nekatere druge pomembne dokumente. Na posebnem mestu smo razstavili njegove upodobitve in sicer kipe avtorjev Ropreta in Savinška; slike Koželja, Lamuta, Kobeta, Vavpotiča, Černigoja in Maleža. Razstavili smo ilustracije njegovih del različnih avtorjev, poleg tega

KULTURA

Janez Trdina - slovenski pisatelj in etnolog

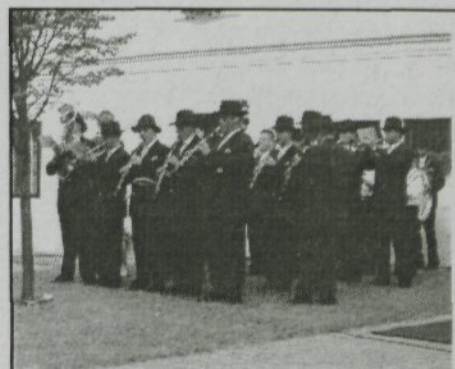
Lovorjev venec k spominski plošči Janeza Trdine so ob njegovih obletnicah položili študent, dijakinja in učenka. Foto: Polona Leskovec

pa tudi nekaj skic za ilustracijo legende o nastanku Mengša in propadu mengeškega gradu na Gobavici. Posebne pozornosti so bili na razstavi deležni Trdinovi osebni predmeti.

Nekateri obiskovalci so me spraševali, če kaj novega razstavljamo na tej razstavi. "Nič novega!" sem jim odgovarjal. "Vse je staro najmanj 90 let", pa vendar z našo razstavo odstiramo kopreno stereotipov o Janezu Trdini.

Janez Trdina nam je bil dosedaj predstavljen kot "frei geist", v ne ravno lepi luči, kot anarhist ali kot zagovornik idej francoske revolucije: svoboda, enakost, bratstvo. To so ideje, ki označujejo zgodovino z odvzemanjem svobode milijonom, ki vzpostavljajo privilegirano avantgardo (bili smo nič, bodimo vse...) in razdira bratstvo v družini, narodu in med narodi. Skratka vzrok morij in sistematično uničevanje ne le kulturne dediščine, pač pa tudi dejanskega napredka, ki bi iz te dediščine rasel.

Pričujoča razstava je omogočila, da se Janez Trdina predstavi sam in sicer na njegov način.

Posebno slovesno vzdušje na slovesnosti ob 165. obletnici smrti Janeza Trdine je dal odličen nastop Mengeške godbe. Foto: Polona Leskovec

Pri slovesni maši in slovesnosti ob odprtju razstave v spomin Janezu Trdini so sodelovale tudi številne narodne noše. Foto: Polona Leskovec

V imenu Muzeja Mengeš kot soorganizatorja razstave in slovesne akademije v čast Janezu Trdini je navzoče pozdravil Janez Škrlep. Foto: Polona Leskovec

Trdina ni sovražil graščake, saj so graščaki Staretovega in Rudeževega kova bili njegovi zvesti prijatelji. Ni mrzil takratne gosposke in duhovščine. Do vseh je bil pošten, seveda pa je hvalil samo dobro, neusmiljeno pa je kritiziral zlo v ljudeh. Nepoštenost, izdajstvo, podkupljivost, nemškutarstvo in vse druge podlosti je črtil, odkrito je nastopal proti potujčevanju našega naroda in tudi Hrvatov, kritiziral pa je tudi tiste Slovence, ki so tujcem hlapčevali.

Na razstavi smo lahko prebrali tudi njegov življenjski program, ki glasi:

"Trudil sem se, da stare narodne nazore pomnožim in obogatim z idejami napredujočega časa: z rodoljubjem, svobodoljubjem, slovenstvom, slovanstvom, s hrepenenjem po prosveti in vseh drugih zakladih,

Janez Trdina - slovenski pisatelj in etnolog

Neposreden prenos z razstave Janez Trdina - slovenski pisatelj in etnolog na Radiu Kranj in na Radiu Slovenija.

"Naš in vaš radio je postavil danes svoj studio v Galeriji mežnariji v Mengšu. Galerija mežnarija ima svoje prostore, kot že samo ime

Slavnostni govornik akademik dr. Dušan Moravec govori na slovesnostni akademiji ob odprtju razstave Janez Trdina - slovenski pisatelj in etnolog.

Foto: Polona Leskovec

mežnarija je tudi sicer pomemben kulturno zgodovinski spomenik in eno od zelo živih kulturnih žarišč. Tu je bila **mengeška šola v že davnem 16. stoletju**, mežnarija pa je tudi rojstna hiša velikega slovenskega baročnega slikarja Franca Jelovška. Kulturno društvo Franca Jelovška Mengeš, torej društvo, ki nosi njegovo ime, mu je

Atraktiven spust mengeških alpinistov z zvonika med proslavo obletnic Janeza Trdine po katerem se imenuje planinsko društvo v Mengšu.

Foto: Polona Leskovec

lansko leto odkrilo zelo lepo spominsko ploščo, delo kiparja Toneta Demšarja.

Program razstav v Galeriji mežnariji je zelo pester in vabljiv. Cikel razstav je v letošnjem juliju kronala razstava o slavnem Mengšanu, slovenskem pisatelju in pionirju slovenske etnologije, Janezu Trdini.

Muzej Mengeš, ki ga vodi Janez Škrlep, je bil ustanovljen 28. aprila letos in Kulturno društvo Franca Jelovška Mengeš, ki ga vodi Viljem M. Hribar, sta ob 165 letnici rojstva in 90 letnici smrti postavila, skupaj s strokovnimi sodelavci, vsebinsko zelo bogato razstavo o Janezu Trdini. Po vsebinski plati je sodelovala tudi prof. Majda Lampič, oblikovno pa je razstavo zasnoval študent arhitekture Miha Skok.

Predsednik KD Franca Jelovška Mengeš je pozdravil številne ugledne goste in udeležence proslave in odprtja Trdinove razstave. Foto: Polona Leskovec

Na razstavi so bili predstavljeni najprej krajji, kjer je pisatelj živel in služboval: seveda Mengeš, potem Varaždin, Reka, Novo mesto itd. Razstavili smo vsa njegova tiskana dela in zbirke, nekatere rokopise njegovih del, različne njegove osebne predmete in dokumente o njem, kot so: rojstni in krstni list, vpis v zlato knjigo mengeške šole, spričevala, nekatera pisma sodobnikom in znanim Slovencem: Bleiweisu, Levstiku, Aškercu, Hribarju, Koblarju itd. Razstavili smo knjige o njem in nekatere druge pomembne dokumente. Na posebnem mestu smo razstavili njegove upodobitve in sicer kipe avtorjev Ropreta in Savinška; slike Koželja, Lamuta, Kobeta, Vavpotiča, Černigoja in Maleža. Razstavili smo ilustracije njegovih del različnih avtorjev, poleg tega

Vzorno urejen grob Janeza Trdine v Novem mestu julija 1995.

Foto: Jana Škrlep

pove v mežnariji, nasproti farni cerkve sv. Mihaela. Razstavljeni prostor nam je ljubeznivo odstopil mengeški župnik, g. Matej Zevnik. Galerija mežnarija se je že lepo uveljavila v slovenskem kulturnem prostoru in sicer po zaslugi Kulturnega društva Franca Jelovška Mengeš, ki postavlja tu skoraj vsak mesec novo razstavo. Mengeška

Studio Radia Kranj v Galeriji mežnariji julija 1995

Foto: Peter Škrlep

KULTURA

Janez Trdina - slovenski pisatelj in etnolog

Lovorjev venec k spominski plošči Janeza Trdine so ob njegovih obletnicah položili študent, dijakinja in učenka. Foto: Polona Leskovec

pa tudi nekaj skic za ilustracijo legende o nastanku Mengša in propadu mengeškega gradu na Gobavici. Posebne pozornosti so bili na razstavi deležni Trdinovi osebni predmeti.

Nekateri obiskovalci so me spraševali, če kaj novega razstavljamo na tej razstavi. "Nič novega!" sem jim odgovarjal. "Vse je staro najmanj 90 let", pa vendar z našo razstavo odstiramo kopreno stereotipov o Janezu Trdini.

Janez Trdina nam je bil dosedaj predstavljen kot "frei geist", v ne ravno lepi luči, kot anarhist ali kot zagovornik idej francoske revolucije: svoboda, enakost, bratstvo. To so ideje, ki označujejo zgodovino z odvzemanjem svobode milijonom, ki vzpostavljajo previlegirano avantgardo (bili smo nič, bodimo vse...) in razdira bratstvo v družini, narodu in med narodi. Skratka vzrok morij in sistematično uničevanje ne le kulturne dediščine, pač pa tudi dejanskega napredka, ki bi iz te dediščine rasel.

Pričujoča razstava je omogočila, da se Janez Trdina predstavi sam in sicer na njegov način.

Posebno slovesno vzdusje na slovesnosti ob 165. obletnici smrti Janeza Trdine je dal odličen nastop Mengeške godbe. Foto: Polona Leskovec

Pri slovesni maši in slovesnosti ob odprtju razstave v spomin Janezu Trdini so sodelovale tudi številne narodne noše. Foto: Polona Leskovec

V imenu Muzeja Mengeš kot soorganizatorja razstave in slovesne akademije v čast Janezu Trdini je navzoče pozdravil Janez Škrlep. Foto: Polona Leskovec

Trdina ni sovražil graščake, saj so graščaki Staretovega in Rudeževega kova bili njegovi zvesti prijatelji. Ni mrzil takratne gosposke in duhovščine. Do vseh je bil pošten, seveda pa je hvalil samo dobro, neusmiljeno pa je kritiziral zlo v ljudeh. Nepoštenost, izdajstvo, podkupljivost, nemškutarstvo in vse druge podlosti je črtil, odkrito je nastopal proti potujčevanju našega naroda in tudi Hrvatov, kritiziral pa je tudi tiste Slovence, ki so tujcem hlapčevali.

Na razstavi smo lahko prebrali tudi njegov življenjski program, ki glasi:

"Trudil sem se, da stare narodne nazore pomnožim in obogatim z idejami napredujočega časa: z rodoljubjem, svobodoljubjem, slovenstvom, slovanstvom, s hrepenenjem po prosveti in vseh drugih zakladih,

KULTURA

Janez Trdina - slovenski pisatelj in etnolog

ki pospešujejo človeško blaginjo. Obenem pa sem odločil udrihati po praznoverju, ki se je obesilo na pravo vero Kristovo in jo tišči k tlom ter ji preti, da jo ugonobi s svojimi izmišljotinami." (J. Trdina: Izbrano delo I, Moje življenje, str. 353 in 354). Ta program pa je zagotovo širši kot program francoske revolucije: svoboda, enakost, bratstvo.

Zaradi svojega življenjskega programa je bil Trdina že s 37 leti upokojen. O svoji pokojnini je menil takole: "Moja pokojnina je bila precej beraška, samo 315 gld na leto, ali jaz spadam med tiste mnogobrojne zemljane, ki znajo bolje gospodariti z malimi nego z velikimi dohodki. S svojo pokojnino sem zadovoljil povsem lahko vse svoje nevelike potrebe. Prekrasno tolažbo pa so mi dajali tudi moji idealni pridobitki. Svoboda, ki sem jo zdaj užival, je bila med brati vredna vsak mesec vsaj 5.000 gld in zlati mir, ki sem ga imel. pa še dodatnih 1.000 gld na mesec. In tako so narasli vsi moji prihodki do 72.000 in 315 gld. na leto. Toliko ne prejemajo niti ministri največjih držav. Tožilo se mi ni nikoli po službi in dolgčas me je trl le redkokdaj."

Razstavili smo tudi Trdinovo oporoko. Napisal pa je seveda tudi svojo duhovno oporoko: "Pred smrtjo se torej ne bom vprašal: čemu sem živel? Če ne telesno, vsaj v duhu bom povzdignil proti svojemu Bogu roke in oči in molil: Presrčna ti hvala, blagi oče, da si me ustvaril in mi podaril dovezetno dušo, ki je spoznala tvoj prelepi svet in tvojega človeka in njegovo slavno zgodovino in vzvišeni poklic in namen njegovi!" (J. Trdina:

Izbrano delo I, Moje življenje, str. 359).

Razstava je imela namen vzpodbuditi strokovno obravnavo kompleksnega Trdinovega dela in ustvarjanja ter njegovo umestitev med velikane našega naroda, kamor Trdina sodi.

Naša razstava, predvsem pa stalna postavitev, ki jo pripravljamo; t. i. Trdinova soba, je in bo ne le razstava, pač pa tudi študijski prostor, kjer bo stroka ob avtentičnih dokumentih spoznala tudi še drugačne dimenzije osebnosti zavednega Slovenca, velikega Mengšana, stebra slovenske književnosti in jezika, etnologa in genija našega slovenskega naroda Janeza Trdine. "Morda bomo ob tem trudu zaslutili, da rajška ptica na Gorjancih še prepeva in da na njih še poganja Cvetnik, viden vsem, ki jih še ni ujela Gluha loza naših nepravilnih dni." (Emilijan Cevc).

Zahvaljujemo se vsem, ki so sodelovali pri projektu, posebno Narodni in univerzitetni knjižnici iz Ljubljane, Dolenjskemu muzeju iz Novega mesta, Študijski knjižnici Mirana Jarca Novo mesto, župnišču Mengeš, Osnovni šoli Mengeš, Inki Gregorc in Petru Lavriču, ki so posodili eksponate, Mateju Zevniku za slovesno mašo, famemu mladinskemu zboru pod vodstvom Nataše Stopar, Mengeški godbi in Mengeškemu zboru, ki so oblikovali kulturni program ob slovesnem odprtju razstave, alpinistom za atraktiven spust z zvonika in demonstracijo reševanja ponesrečenca in seveda narodnim nošam in vsem udeležencem slovesnosti, ki so prišli iz raznih krajev Slovenije. Posebna zahvala pa gre akademiku Dušanu Moravcu za slavnostni govor.

Razstavo so omogočili: Mizarstvo Tone Ipavec, Občina Mengeš, Tesarstvo Peter Kosec, Silvatica Mengeš in MIAMIGO Mengeš."

Janez Škrlep

MENGŠAN

Slovenski kozolec

Govor etnologa dr. Toneta Cevca ob slovesnosti odprtja razstave SLOVENSKI KOZOLEC 22. kimovca 1995 v Galeriji mežnarji. Razstavo sta postavila Muzej Mengeš in Kulturno društvo Franca Jelovška Mengeš v sodelovanju s firmo Agens.

Razstava Slovenski kozolec je bila izredno obiskana. K temu je pripomogel laskav komentar novinarja Jožeta Hudečka na prvem programu TV Slovenija ob glavnih poročilih Foto: Peter Škrlep

Spoštovani prijatelji slovenske kulture! Razstava, ki jo danes odpiramo in je prišla v Mengeš s prijazno pomočjo gospoda Mežka, ki vodi projekt "Pot kulturne dediščine", je našla zavetje v gostoljubni galeriji Mežnarji. V tej razstavi slovenskih kozolcev vidim tri pomembne razsežnosti:

- pedagoško vzgojno
- estetsko umetniško in
- simbolno

Pedagoško vzgojni pomen izpričuje razstava s predstavitvijo 19 modelov kozolcev, v

Razstavo Slovenski kozolec si je ogledalo veliko dijakov in študentov iz različnih krajev Slovenije Foto: Peter Škrlep

KULTURA

Slovenski kozolec

Pogovor na strokovni ravni med Olgo Zupan - direktorico kranjskega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, dr. Tonetom Cevcem - SAZU in predstavnikom Muzeja Mengeš Janezom Škrlepom.

Foto: Peter Škrlep

katerih je zajeto tipološko bogastvo slovenskega kozolca. Na razstavi se srečujemo s stegnjenimi kozolci in njihovimi variantami ter s kozolcem toplarjem, ki kaže prav tako mnogotere lokalne variante. Tipološko pestrost krepijo risbe avtorja modelov, arhitekta Gorana Hrelje. Pedagoško noto razstavljenih modelov poudarja njih razvrstitev od najbolj preprostih enojnih kozolcev brez strehe do najbolj razvitih vezanih kozolcev s poudarjeno likovno govorico. Novost predstavitev te razstave v Mengšu pa pomenijo fotografije kozolcev iz okolice Mengša, delo domačega avtorja. Za to domiselno obogatitev je potrebno izreči priznanje tako kulturnemu društvu Franca Jelovška kakor tudi nadarjenemu fotografu Škrlepu.

Če sem omenil na prvem mestu pedagoško vzgojni pomen te razstave, naj temu poudarku postavim ob bok estetsko umetniško izpoved pričujoče razstave. Kdorkoli je že kdaj v življenju poskusil izdelati model kozolca, ta bo iskreno priznal, da so razstavljeni modeli več kot samo veren posnetek kozolcev, ki so izdelani v merilu in po izmerah v naravi. Arhitekt Hrelja je izdelal vse modele v lesu, pri čemer je posebno skrbno oblikoval tudi nekatere detajle, tako da v končni stopnji učinkujejo modeli plastično, prepričljivo in estetsko izjemno zadovoljivo. Seveda nam modeli ne morejo pričarati arhitekture kozolcev v polnem zvenu,

Šopek za slavnostnega govornika dr. Toneta Cevca

Foto: Peter Škrlep

to je mogoče doživeti šele v prvobitnem okolju, v bogastvu različnih gradiv in v razveseljivi govorici drobnih, stilizirano oblikovanih detajlov. Vsekakor je arhitekt Hrelja opravil veliko in hvaležno delo, ki razkriva njegove večstranske talente.

Še besedo o fotografijah! Fotografija dokumentira, odslikava pa tudi fotografov odnos do predmeta. O razstavljenih fotografijah je mogoče reči, da kažejo spoštljiv odnos do kozolcev, občutljivo oko za nianse in pokrajino, ki jo obvladuje kozolec v različnih

letnih časih. Kozolci v okolici Mengša opozarjajo s položajem ob poteh in poljih na lokalno posebnost. Edino v Zgornjesavski dolini še srečujemo kozolce, ki kot zavese obdajajo polja in travnike. Tipiko te posebnosti je uspelo fotografu zajeti prepričljivo in doživeto.

Slavnostni govornik ob odprtju razstave Slovenski kozolec etnolog dr. Tone Cevc Foto: Peter Škrlep

Končno naj se ustavim še ob tretji - simbolni razsežnosti, ki diha iz te razstave. V vabilu, ki smo ga dobili v roke, smo lahko prebrali tudi tole misel: "Kozolci so spoznavno znamenje Slovenije". To seveda drži, čeprav vemo, da kozolce poznajo tudi v drugih deželah, npr. v Švici, Avstriji in delu Italije, pa se vendar toliko razločujejo od drugih, da lahko upravičeno govorimo, da so spoznavno znamenje naše dežele. Predvsem zato, ker so na gosto posejani po večjem delu Slovenije, ker se razločujejo od tujih po uglašeni razmerji in veliki prilagojenosti pokrajini, v kateri stojijo. Še zlasti pa opozarjajo nase s svojo prostorsko in konstrukcijsko razvitostjo in domiselno rabo

"Pot kulturne dediščine" vodi skozi Občino Mengeš. Trasiral jo je Muzej Mengeš pod vodstvom Viljema M. Hribarja. Na sliki so dr. Oglja Zupan, dr. Tone Cevc in vodja projekta Slavko Mežek.

Foto: Peter Škrlep

Slovenski kozolec

Nastop Mengeškega zvona ob odprtju razstave pred Galerijo mežnarijo. Petje mengeških zvonov v zvoniku in pred galerijo je bila čudovita harmonija, ki je zaznamovala naše kulturno dejanje.

Foto: Peter Škrlep

v več namenov. Ne vemo zagotovo, kako je nastal enojni in dvojni kozolec, se pa zdi verjetna in sprejemljiva misel, da so enojni kozolec povzeli Slovani v Alpah od romaniziranih staroselcev. Tudi po tej prvobitni preprosti sušilni napravi se vključujemo v krog tistih alpskih narodov, ki so iz skupne retoromanske dediščine skozi stoletja samoniklo razvijali svojo kulturo. Reči je mogoče, da smo Slovenci to preprosto sušilno napravo izmed vseh narodov najbolj izpopolnili, razvili in vključili v svoj kulturni prostor kot nepogrešljivo dominantno. In zakaj prav Slovenci? Morda zato, ker so drugi narodi, zlasti Švicarji in Avstrijci, začeli opuščati kozolce na račun poda in kašče, v katerih so sušili žitne snope in mlatili žito (prim. švicarski Standel ali tirolski Hilge). Zato naj še enkrat podčrtam misel, da so kozolci še danes spoznavno znamenje Slovenije, pa tudi spomenik

prilagodljivosti našega človeka, ki jih je postavjal, izpopolnjeval, estetsko oblikoval in domiselno izrabljaj v več namenov. In vsem tem komplimentom, ki jih dajemo slovenskemu kozolcu naj bi se odrekli?

Odrekli s tem, ko puščamo, da kozolci propadajajo po poljih in travnikih, ko lesene kozolce izpodrivajo betonski, ko spreminjamo toplarje v skladišča in zanemarjene šupe!

Naj ta razstava vzbudi našo vest, zavest in voljo, da bomo bolj skrbeli za svojo dediščino, ki nam je zaupana. Zaradi nje je Slovenija še bolj slikovita, vabljiva in človeško topla, gospodarsko izvirna in pokrajinsko skladno ugašena. Predvsem pa ostaja s kozolci kar najbolj - slovenska!

Tone Cevc

Razstavo so omogočili: Mizarstvo Tone Ipavec, Občina Mengeš, Tesarstvo Kosec, Silvatica Mengeš, MI AMIGO Mengeš.

POSODITE VAŠE JASLICE

za **VELIKO RAZSTAVO JASLIC** s področja občine Mengeš. Poleg Ropretovih, Pleterjevih, Korpčevih, Gregčevih nameravamo razstaviti tudi jaslce drugih avtorjev. Za vse informacije kličite na tel.: 737-234.

Razstava bo odprta od 8. 12. 1995 do 17. 12. 1995 v Galeriji mežnariji v Mengšu.

Muzej Mengeš in Kulturno društvo Franca Jelovška Mengeš

SLOVENSKI KOZOLEC V MENGŠU

V Galeriji mežnariji sta Muzej Mengeš in Kulturno društvo Franca Jelovška Mengeš odprla razstavo arhitekturnih risb in maket slovenskega kozolca kot del projekta, ki ga pod imenom "Pot kulturne dediščine" organizira žirovsko podjetje AGENS. Razstavo in predstavitev tega slovenskega arhitekturnega unikuma dopolnjuje še slovensko-angleška monografija etnologa dr. Toneta Cevca.

Naslednji tekst je bil objavljen v televizijskem dnevniku na TV Slovenija 17. septembra 1995;

To, kar se je danes zgodilo v Mengšu, bi se moralo zgoditi pred tridesetimi leti, pa bi bila danes slovenska narodopisna dediščina bogatejša za celo vrsto neprecenljivih pričevanj o naši preteklosti - pa končno: o našem značaju in naši notranji podobi, saj je slovenski kozolec v nekem oziru malone tako značilen za nas, kot naš narodni grb ali zastava, samo da je starejši od obeh in da ga zunaj meja slovenskega nacionalnega teritorija ni najti, česar - kot vemo - o ostalih nacionalnih in državnih simbolih žal ne moremo trditi. Če bi takšne razstave priredili ne le v Mengšu, temveč tudi po vseh večjih in tudi manjših, etnološko bogatih krajih naše dežele, bi morda ljudi prepričali, da je tisto, kar so jim v stoletjih ustvarili in v vseh, tudi najbolj nemogočih okoliščinah preizkusili predniki, boljše, svojemu namenu primernejše in kot pričevanje o naši identiteti predvsem neizmerno dragocenejše od tistega, kar nastaja danes kot bastard pragmatičnih potreb in internacionalne brez domovinske estetike v naših predmestjih pa žal tudi že vsepovsod po pred kratkim še nepokvarjeni kulturni krajini. Kozolcev z lesenimi stebri bi ne zamenjevali vsepovsod tisti z betonskimi elementi, pokrajinske značilnosti te svojevrstne podeželske arhitekture bi še vedno govorile svoj likovni dialekt. Pa ga žal komajda še kje. Pa še to: takšne razstave, takšne berge za osveščanje naših ljudi bi morali posvetiti tudi okenskim mrežam, leseni, poslikani opremi "hiš" in kamer, vratom in njihovim klesanim "štokom" orodju in oblačilom - vsemu, skratka, kar izginja in s čimer hkrati izginjajo z naših obrazov poteze naših očetov. Ali tisti strašni, kakor mora težki greh: mater in očeta je zatajil - res ni več sramu in zaničevanja vreden?"

Jože Hudeček

Množična udeležba ob razstasvah in drugih slovesnostih pred Galerijo mežnarijo je že običajna. Vedno se ljudje vračajo z naših prireditev obogateni in z dobro voljo.

Foto: Peter Škrlep

IN MEMORIAM

Zahvala

Ob boleči izgubi drage mame, babice in tete Ane Jagodic (po domače Lahove Ančke iz Mengša) se zahvaljujemo župnikoma g. Potokarju (iz Podgore Dol pri Ljubljani) in g. Zevniku za poslovilne besede, zdravniškemu osebju v nefrološkem oddelku Kliničnega centra v Ljubljani, sosedom, gasilcem, pevcem MKZ Mengeški zvon, upokojevcem in vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti!

Kolektivu Induplati Holding prisrčna hvala za izrečeno sožalje in cvetje.

Žalujoči: otroci Ančka, Vinko
in Jože z družinami

NASVETI

Kuhajte z nami

Po zelo mokrem in hladnem septembru se nam obeta oktobra lepo in toplo vreme. Verjetno bo to vspodbudilo gobe, da se jih še zadnjič v letošnjem letu dodobra najemo. Pridnim gobarjem veliko sreče pri nabiranju, gospodinjam pa nekaj receptov za njih uporabo.

Gobji ocvrtki

20 dag gob,
20 dag krompirja
10 dag šunke
sol, poper, peteršilj
3 jajca, moka
1 žlica kisle smetane
olje

Gobe očistimo in jih narežemo na drobno. Na olju prepražimo čebulo, dodamo gobe, peteršilj in pražimo, dokler tekočina ne izhlapi. Krompir olupimo in skuhamo za pire. Dobro pretlačenemu dodamo gobe, jajca, smetano, sol, poper, šunko. Primešamo moko, vendar naj testo ostane mehko. Z namaščeno žlico zajamemo žličnik in ga ocvremo v vročem olju.

Lovska omleta iz golobic

15 dag mesnate slanine
čebula
30 dag golobic
30 dag krompirja
2 jajci, sol

Slanino narežemo na večje kocke in prepražimo, tako da postane steklena. Dodamo narezano čebulo, na kocke narezane gobe in na kocke narezan kuhan krompir. Vse zmešamo in pražimo 10 minut. Nato prelijemo z razžvrkljanimi jajci, po potrebi solimo in pražimo, da jajca zakrknijo. Zlatorumeno stresemo na krožnik in potrosimo s seseklim drobnjakom ter serviramo.

Nadevani dežniki

2 dežnikarici-odprti
10 dag šunke
10 dag naribanega sira
vegeta, moka, drobtine
1 jajce, olje za cvrenje

Dežnikarice očistimo in samo klobuke potresemo z vegeto. Nekaj minut pustimo stati. Notranjo stran klobuka pokrijemo s šunko

in nastrganim sirom. Zvijemo v zvitek in z vrvico povežemo. Nato ga paniramo in ocvremo.

Gobji zrezki s krompirjem

50 dag gob
2 stroka česna
1 skodelica ohlajenega pireja
1 žlica narezanega peteršilja
muškatni oreh
10 dag prekajene slanine
sol, poper
drobtine po potrebi

Očiščene gobe narežemo na drobne koščke. Na olju jih prepražimo in ohladimo. Zmeljemo jih na mesoreznici. Drobno narezano slanino malce popečemo in jo dodamo h gobam. Dodamo pire krompir, jajce ter začimbe. Oblikujemo zrezke, jih povaljamo v drobtinah in ocvremo.

Gobje palačinke

testo za palačinke
olje za cvrenje
čebula, peteršilj
30 dag gob
sol, poper, moka
muškatni oreh
jajce, žlica vode

Najprej spečemo palačinke. Na maščobi prepražite čebulo, gobe, dodamo peteršilj in pražimo. Ko se zmeha dodamo jajce, sol, poper, muškatni oreh. Palačinke nadevamo s to maso in paniramo v moki, jajcu in lahko tudi v drobtinah, ter v vroči maščobi ocvremo.

Kvsem tem jedem ponudite poljubno solato ali majonezno omako.

NASVETI

Kaj bo z gripo letos?

Čeprav cepljenje proti gripi v zadnjih letih narašča, pa še vedno nimamo precepljene niti polovice tistega prebivalstva, ki jih v primeru zbolevanja lahko prizadane hujša ali pa celo smrtno nevarna oblika te bolezni.

Običajno pri nas začnemo cepljenje v decembru ali pa že konec novembra, resne priprave pa potekajo že od oktobra. Na obiskih pri zdravnikih naj bi bili pripadniki rizičnih skupin seznanjeni že dovolj zgodaj o možnostih za pravočasno cepljenje.

KDO NAJ BI BIL CEPLJEN ?

- * vsak, ki to želi, zlasti pa tisti, ki ne želijo pretrgati redne delovne obveznosti v času bolezni (npr. študenti);
- * starejši prebivalci (nad 65 let);
- * poklicno izpostavljene osebe;
- * zdravstveno in drugo osebje ter družinski člani tistih bolnikov, ki potrebujejo zdravljenje in nego na domu;
- * potnikom (turistom), ki od aprila do septembra odhajajo na južno poloblo (tropske dežele);
- * nosečnice z medicinskim stanjem, ki zvečuje tveganja za komplikacije pri gripi, v kolikor se sezona bolezni pojavi v obdobju zadnjega tromesečja nosečnosti ali pa neposredno po porodu.

KAKO CEPIMO ?

Za odraslo prebivalstvo zadostuje ena doza cepiva, pri mlajših od 9 let pa cepimo z dvema dozama - v presledku vsaj enega meseca. Cepivo lahko damo otrokom starejšim od 6 mesecev oziroma prebivalcem katerekoli starosti. Odraslim in starejšim otrokom dajemo cepivo v mišico v predelu nadlehti, majhnim otrokom pa v mišico bedra.

KJE BOMO CEPILI ?

Po zagotovitvi Zavoda za varovanje zdravja Republike Slovenije bo cepljenje potekalo v ambulantah Zavodov za zdravstveno varstvo, v Zdravstvenih domovih in tudi pri zasebnih zdravnikih.

V Mengšu v Zdravstveni postaji zbiranje prijav za cepljenje proti gripi že poteka, in sicer se lahko naročite po tel.: 061 737-308 ali pri zdravnikih splošne prakse v času ordinacijskih ur.

Povzetek po dopisu Zavoda za varovanje zdravja RS je pripravila dr. med. Olga Ložar

RAČUNALNIŠTVO

Windows 95

Microsoft® WINDOWS® 95

I.DEL

Gospodovega leta 1995, 23. avgusta je Microsoft® poslal na tržišče že težko pričakovane Windows® 95. Windows® 95 so samostojni operacijski sistem, to pomeni, da za svoje delovanje ne potrebujejo DOS-a. Sam prepozna strojno opremo, to pomeni, da tudi sam ureja spomin in ostale konfiguracije. Za instalacijo je potreben vsaj računalnik 386DX s 4 MB spomina in 40 MB prostega trdega diska. Za normalno delo pa je potrebno imeti "malo" močnejši računalnik. Windows® 95 je med drugimi združljiv tudi z ostalimi, dosedanjimi Windows-i.

(nadaljevanje prihodnjič)

Pripravila:
Tomaž Novak
Jure Labrovič

RAČUNALNIŠKI
TEČAJI

Ljubljanska 80 (SPB1), 61230 Domžale
713-660

SMEH NI GREH

Visoka jablana

Nášim spoštovanim bralcem smo v Mengšanu pripravili razne kratke zgodbe iz domačega življenja. Skrbni bralci so opazili, da so uglasene na strune našega sokrajana, nikoli pa ne na nas, zato se nam zde smešne, saj so vprašljivi ljudje vedno drugi. Nekaj takega imamo pripravljenega tudi za to številko.

VISOKA JABLANA

Peter in Pavel se poznata bolj na videz. Pravzaprav se vidita le enkrat na leto - v oktobru, ko Pavlu dozori zelo visoka jablana. Pavlov sadovnjak je le nekaj sto metrov od Petrove hiše.

Tudi letos je prav ta visoka jablana zelo bogato obrodila. Peter je skozi vse leto seveda pozabil na drevo. Ko pa je zagledal Pavleta in njegovo ženo, ko sta šla pred nekaj tedni proti njegovi hiši, se je ta takoj spomnil, po kaj gresta.

"O živjo, živjo," je že daleč pozdravljaj Pavel. "Ali imaš še tisto sedemmetrsko lestev, ki mi jo že šest let posojaš. Veš, letos bi jo zopet potreboval. Saj veš, za kakšno popoldne, da bom lepo počasi obral vsa jabolka. Vidim pa tudi, da imaš nekaj praznih gajbic. Še te mi posodi, ker imam nekam premalo posode. Jabolka pa morajo biti lepo obrana in v gajbicah ne previsoko naložena, da potem dolgo počakajo."

Peter je prijazno pokimal, češ: "Kar pojdimo po lestev, da bosta lahko delala."

Pavel in njegova žena sta odnesla dolgo lestev kar čez bližnje travnike proti svojemu sadovnjaku. Potem se je Pavel vrnil po poti še po nekaj gajbic. Bil je neverjetno dobre volje, kot da sta s Petrom res odlična soseda in komaj čaka, da ga vidi.

Peter je tista dva popoldneva zares nekajkrat pogledal proti Pavlovemu sadovnjaku. Videl je, da je nekajkrat odbrzel avto s tiste parcele in sta bila ondotna delavca zares pridna. Na tihem je upal, da bo morda v zahvalo za posojeno lestev dobil kak kilogram jabolok. No, morda, ker se je ta sosed tako hvalil, da je letos jabolok zares dovolj. Vendar kaj bolj gotov v to seveda ni bil, ker si je ta presneti Pavel kar nekajkrat izposodil lestev, prinesel pa ni niti enega jabolka.

SMEH NI GREH

Visoka jablana

Čez dva dni zvečer sta Pavel in žena prinesla posojeno lestev. Zelo dobre volje sta bila. Posebno Pavel se je kar naprej smejal in hvalil sadno letino. Le to drevo, da ga muči, da je tako visoko, da niti vseh jabolk s tal ne vidi. Sadja je na njem toliko kot na petih drugih.

"Veš, dragi sosed, to jablano bo treba najbrž posekati, ker je vsako leto višja. No, tvoja lestev je zaenkrat še dovolj visoka."

"Kar mirne duše pridita ponjo tudi prihodnje leto!"

"A res, vi ste pa zares dober sosed. Gajbic vam pa zaenkrat ne morem vrniti. Zagotovo jih bom čez kak mesec ali dva. Do tedaj pa lep pozdrav!"

C. S.

PO SEJMU GOR IN DOL

Nihče ne bo več govoril, da so Mengšani vase zaprti ljudje, ki bi čepeli le doma, gledali televizijo, se pogovarjali v ozkem krogu, na skrivaj pili dobro vino in sosedu ne privoščili prijazne besede. Potrebno je organizirati naš jesenski sejem, pa je dva dni tak živ žav, da se človek kar za glavo drži.

Zelo lepo in koristno je, da so v našem kraju še vedno pravi ljudje, katerim ni žal, dragocenega prostega časa, ko je potrebno za sejem marsikaj postoriti. Iz nič seveda ni nič. Če pa se krepko pljune v roke, "grata" marsikaj.

Mengeš je poln trgovin, gostiln in bifejev, vendar je postrežba na sejmu res nekaj drugega. Tam vendar valovi pisana množica naših dragih sokrajanov, ki ne da na sejem zelo neradi pridejo ali sploh ne, temveč gredo po sejmu kar nekajkrat gor in dol in potem morda še enkrat ali dvakrat. Tako dobro vidijo svoje Somengšane, koliko so se postarali ali pomladili, koliko se je kdo zredil ali zredila ali shujšala, koliko so zrasli otroci in kako se ti ljudje med seboj obnašajo. Da ne bomo vedno ugotavljali le od daleč in preko posrednikov, tu se lahko vsakdo sam prepriča in v tej pisani množici tudi sam sodeluje. Kot bi ga nosil nek življenjski tok, ki spravlja ljudi v dobro voljo, družabnost in optimizem.

Kako lepo je, ko je na sejmu takoj stojnica z zares dobrim domačim žganjem, ki so mu skrbni pridelovalci pristavili nekaj kapljic medu. Tudi če si slučajno prišel na sejem ne preveč dobre volje, boš tukaj usta ušes raztegnil do ušes. Da imamo zares radi dobro domačo medeno žganico, so zgovorno pričale prazne merice, ki so k toplemu požirku privabile tudi tiste, ki so sicer zagrizeni antialkoholiki.

Na sejmu je bilo mogoče kupiti vse. Kot je rekel naš veliki dolenski pripovednik Jurčič: dobro za na sebe in dobro za v sebe. Na sejmu nam ni bilo več mar, če imamo prav take robe zares veliko v naših mengeških in okoliških trgovinah, tukaj se je ponujalo v drugi obliki in barvi, v drugačnem siju, saj smo jo vendar gledali v naši domači družini, ki je bila prav tako prav dobro obiskana z bližnjimi in tudi dobljenimi okoliškimi prebivalci. Vmes pa je igrala še tako poskočna muzika, da je bila bundica za otroka za sedem jurjev skoraj zastoj. Obiskovalec skoraj ni opazil, da je glenlonček ob prvem mimohodu stal šeststo tolarjev, ob drugem pa le štiristo. In na pečnice tisti večer v kakšno gostilno zagotovo ne bi šli, tu pa so tako lepo dišale, da so njihovem izgledu in vonju podlegli tudi tisti, ki niso bili lačni.

Prijazni napovedovalec programa je s prijetnim glasom rekel, da bodo čez pol ure nastopile Vesele Štajerke in čez četrto ure zopet da čez slabe pol ure. Kaj zato! Ta večer se nam vendar ni nikamor mudilo - ne domov ne k televiziji, nismo mislili, da je jutri zoper "siht", pač pa nas je s seboj ponesel veseli tok na našem sejmu. Čar jesenskega večera ima svojo moč, posebno če zaigra naš domač kvintet, ki so mu kvalitete že velikokrat priznali zelo zahtevni tujci. Klarinet je pel tako čisto in igrivo radostno, da smo bili vsi skupaj en sam vesel Mengeš.

Še enkrat ali dvakrat smo se srečali tisti večer; na razstavi domačih kozolcev in v drugi stavbi tudi domačih harmonik. Koliko zares ljubkih in koristnih živalic redimo pa smo videli že prej podnevi. Predvsem pa: ženske so videle kakšnega "fejst" moškega in moški kakšno zares "fejst" žensko. Naj živi naš sejem, naj ima tudi prihodnje leto lepo vreme. Še bomo prišli: na medico in pečnico, po metlo in kuhovnico, po lepo žensko bluzo in po nove kavbojke. Vse to je vendar iz našega sejma, s tisočeriimi barvnimi odtenki. Pogledano je s prijaznimi očmi in v življenje pospremljeno z veselo besedo.

Naj živi Mihaelov sejem!

C. S.

MENGŠAN

OBVESTILA

Z diapozitivi, glasbo in živo

besedo nas bo po

AVSTRALIJI

popeljala

dr. MAJDA MAZOVEC

v soboto, 4.11.1995, ob 19. uri v
prostorih šole MI AMIGO
na Slovenski cesti 28 v Mengšu.

Vabljeni!

Popravek obvestila iz 21. številke Mengšana.

Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale bo odvažalo kosovne odpadke v Občini Mengeš 25. in 26. oktobra 1995 in ne 15. in 26. oktobra, kot smo objavili v 21. številki MENGŠANA na strani 60.

Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale

Obveščamo občane Občine Mengeš, da bo tradicionalna komemoracija za dan mrtvih v torek 31. 10. 1995 ob 10. uri v Loki pri spomeniku padlih ob 10.30 uri v Mengšu pri spomeniku talcev v Zaloki

Ob morebitnem naslednjem vesoljnem potopu se bodo rešili le tisti, ki bodo pravočasno vstopili v pravi čoln. To pa še ne bo dovolj. Znati bodo morali tudi veslati. Verjetno bo nekaterim do rešitve manjkalo samo izpit za vaditelje čolnov.

OBVESTILA

Prodaja viškov kmetijskih pridelkov

Člani Odbora za organizacijo Mihaelovega sejma Mengeš se v svojih idejah nismo omejili le na pripravo Mihaelovega sejma.

Razmišljanja, kako bi v naš kraj prenesli delček sejemskega utripa tudi na ostale dneve v letu, so nam dala idejo o prodaji viškov kmetijskih pridelkov. Prodajali naj bi drugo in četrto soboto v mesecu.

Že DRUGO SOBOTO v novembru bomo poskusno postavili nekaj stojnic na prostor pred gasilskim domom. Pridelovalci boste lahko prinesli pridelke v prodajo, ne da bi si predhodno zagotovili prostor.

Za kmete iz občine Mengeš je stojnica brezplačna.

Kar pogumno, kupci vas čakamo

Odbor Mihaelovega sejma Mengeš

Podjetniški center Domžale

V sredo, 4. oktobra 1995 je Podjetniški center Občine Domžale v sodelovanju z Obrtno zbornico Domžale v Majčevem dvoru v Jaršah, organiziral predstavitev sejmskih programov v Muenchnu v letošnjem in prihodnjem letu. Predstavitev je vodil gospod Stane Terlep, predstavnik Muenchenskega sejma za Slovenijo. Sodelovala sta tudi gospod Klaus Schabatka, direktor regionalnega urada za Srednjo in Vzhodno Evropo in gospa dr. Eva Seizer, predstavnica oddelka za stike z javnostmi pri MMI.

Uvodnim informacijam o sestavljenosti družbe Messe Muenchen International (MMI) je sledila izčrpna predstavitev glavnih sklopov, ki jih pokrivajo sejmi v Muenchnu. Za slovenske razstavljalce so najbolj zanimivi sejmi IHM, mednarodni obrtni sejem, ki ga vsako leto obiše nekaj tisoč obiskovalcev iz Slovenije. Heim in Handwerk, je

prednovoletni sejem namenjen predvsem široki obiskovalski publiki, razstavljalci pa razstavljajo obrt v bivalnem okolju. Sejem je zanimiv predvsem za večje obrtnike, ki želijo izvažati svoje izdelke na nemški trg. Za slovenske obiskovalce bi morala biti zanimiva tudi sejma Farbe in Eltec, sejma barv in elektrotehniške opreme. Sejem ISPO je privlačen tudi za manjše proizvajalce športne opreme. Je največji svetovni sejem športnih izdelkov in mode za šport. Možnost za slovenske razstavljalce so tudi na sledečih sejmih: IMEGA - sejem gastronomije, prehrane in družbene prehrane; IFAT - sejem namenjen odstranjevanju odpadnih voda in odpadkov; ANALITICA in SYSTEMS - sejem za področje visokih tehnologij; sejem BAU - sejem gradbenih materialov.

V organizaciji MMI deluje 70 predstavnikov na petih kontinentih, ki omogočajo zainteresiranim potencialnim razstavljalcem kar najhitrejšo in celovito pridobivanje željenih informacij, nudijo pomoč pri rezervacijah sejemskega prostora in stikih s potencialnimi poslovnimi partnerji.

Iz razgovora udeležencev predstavitev se je izkazalo, da so mnogi proizvajalci sicer zainteresirani za sodelovanje s tujimi partnerji, vendar so velika ovira premajhne proizvodne možnosti posameznika. Možna rešitev bi bila v skupnem nastopu in sodelovanju med določeno dejavnostjo.

Stanislava Polajžer

Ansambel NAGELJ

Marsikdo v Mengšu se verjetno sprašuje, kaj ima opraviti Avtohiša Real z ansamblom Nagelj, kajti zadnje čase lahko večkrat vidimo takšen kombi krožiti po Mengšu. Odgovor pa je preprost: Avtohiša Real je ansamblu Nagelj ta kombi posodila v reklamne namene, ansambel Nagelj pa se je zavezal, da bo v njihovi avtohiši igral ob dnevu odprtih vrat in podobnih večjih priložnostih. Avtohiša Real torej ne sodeluje samo s športniki, ampak tudi z najboljšimi glasbeniki. O ansamblu Nagelj pa še to, da je pravkar izšla njihova tretja CD plošča z naslovom Kadar je lepo, na lestvici najbolj priljubljenih domačih ansamblov v Sloveniji pa so zasedli četrto mesto, kar je prav gotovo velik uspeh glede na leta igranja. Drugi po vrsti, takoj za Slaki, pa je bil Alpski kvintet, v katerem igra tudi naš župan basist Janez Per in klarinetist Vinko Sitar.

Ivan Sivec

VIDEO

STOP

Trgoavto

trgovina Burnik

Prešernova 3, Mengeš

Akcijska prodaja - plačilo z 1+5 čeki brez obresti

kolesa Rog

kolesa Atala

avtoradio Pioneer

motorne žage Husqvarna

plačilo z 1+3 čeki brez obresti ali 1+5 čekov z min. obresti

vrtno 4-taktno kosilnice

avtogume, dodatna oprema vozil

betonski mešalci, samokolnice

avtokumulatorji za vse vrste motorjev,

osebni in tovorni vozil

električno ročno orodje, stabilne elektro žage

avtokozmetika, motorna olja in maziva Castrol,

Valvoline, Elf, Ina Delta, RSL

motorji Tomos in Piaggio vespe

rezervni deli za osebna vozila Zastava, Lada Škoda, Golf

tovorna vozila Tam, Zastava, Iveco, Man

rezervni deli za kolesa in mopede

plačilo kupljenega blaga je možno z gotovino,

čeki ali kreditom brez pologa

za pogodbene kupce ugodni pogoji

Trgovina je odprta vsak dan

od 8. do 19., sobota od 8. do 12. ure.

Vse informacije na tel. 061/737-785.

Se priporočamo!

Opravičilo

V septembski številki izdaje Mengšana je prišlo do neprijetne napake pri prelomu oz. popravkih teksta in sicer v rubriki IN MEMORIAM. Podpis podpredsednika občinskega sveta je prešel na naslednjo stran k stolpcu IN MEMORIAM - Avgust Šimenc ter pri zahvali ob izgubi Gašperja Gregorca "žalujoči vsi njegovi" je prešel k rubriki Zdravje in lepota.

Za napake se Vam iskreno opravičujemo.

Tehnično uredništvo

Linke

ŠTUDENTSKI SERVIS

Ljubljanska cesta 70, p.p. 16, 61230 Domžale

tel.: 711 790

POSREDOVANJE DELA DIJAKOM IN ŠTUDENTOM

DO DENARJA TUDI MED ŠOLSKIM LETOM

VELIKO DOBRO PLAČANEGA IN ZANIMIVEGA DELA

HITRO DO TEŽKO PRIGARANEGA ZASLUŽKA

POKLIČI 711 790

VČLANI SE V ŠTUDENTSKI SERVIS DOMŽALE

Študentski Servis Domžale

Uradne ure:

Vsak dan 8h - 15h, sredi 8h - 18h

KO ŽEPNINA NI DOVOLJ...

KOVINSKE ZAŠČITNE OGRAJE PO NAROČILU

GOLDI d.o.o.

Francarija 8, PREDDVOR

Tel.: (+386) 64 45 129

Fax: (+386) 64 45 462

OBVESTILA

IZVLEČEK IZ VOZNEGA REDA KAMNIK - LJUBLJANA

Odhodi avtobusov iz postajališč

VELJA OD 01.09.1995

POSTAJE	1	25	3	4	5	65	7	8	95	10	11	12	13	14	15	165	17
KAMNIK	4.15	-	4.30	4.40	4.45	4.50	5.05	5.15	5.20	5.30	5.30	5.35	5.45	5.50	5.55	-	6.00
HOMEČ	-	-	-	2P	4.59	5.04	5.19	-	-	-	5.44	5.49	2P	-	6.09	-	-
KOMENDA	-	-	-	4.54	-	-	-	-	-	-	-	-	5.59	-	-	-	-
MENGEŠ	4.29	-	4.44	5.03	-	5.09	-	5.29	5.34	5.44	5.49	-	6.08	6.04	-	-	6.14
RADOMLJE	-	-	-	-	-	-	5.24	-	L	-	-	-	-	-	6.14	6.12	-
DOMŽALE	4.37	4.40	4.52	-	5.07	5.17	5.33	-	5.43	5.52	-	5.57	-	-	-	6.21	6.22
LJUBLJANA	5.00	5.06	5.15	5.28	5.30	5.43	5.56	5.54	6.09	6.15	6.14	6.20	6.33	6.29	-	6.47	6.45

POSTAJE	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	295	30	31	32	33	34
KAMNIK	6.00	6.10	6.10	6.25	6.35	6.35	6.40	6.50	7.00	7.10	7.40	-	8.00	8.30	9.00	9.30	10.00
HOMEČ	-	-	-	6.39	6.49	2P	6.54	7.04	-	-	7.54	-	-	8.44	9.14	9.44	10.14
KOMENDA	V	-	-	-	-	6.49	-	-	-	-	-	-	V	-	-	-	-
MENGEŠ	P	6.24	6.24	-	6.54	6.58	-	-	7.14	7.24	7.59	-	P	8.49	9.19	-	10.19
RADOMLJE	6.16	-	-	6.44	-	-	-	7.09	-	-	-	-	8.16	-	-	9.49	-
DOMŽALE	6.25	-	6.32	6.53	-	7.06	7.02	7.18	-	7.32	8.07	8.15	8.25	8.57	9.27	9.58	10.27
LJUBLJANA	6.48	6.49	6.55	7.16	7.19	7.29	7.25	7.41	7.39	7.55	8.30	8.41	8.48	9.20	9.50	10.21	10.50

POSTAJE	35	365	37	38	39	40	415	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
KAMNIK	10.30	-	11.00	11.15	11.30	11.45	11.45	12.00	12.15	12.30	12.30	12.45	13.00	13.15	13.30	13.35	13.50
HOMEČ	2P	-	11.14	-	11.44	-	11.59	12.14	-	-	12.44	D	-	-	13.44	-	14.04
KOMENDA	10.44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13.03	-	V	-	-
MENGEŠ	10.53	-	11.19	11.29	11.49	11.59	-	-	12.29	12.44	12.49	13.12	13.14	P	13.49	13.49	14.09
RADOMLJE	-	-	-	-	-	-	12.04	12.19	-	-	-	-	-	13.31	-	-	-
DOMŽALE	11.01	11.15	11.27	-	11.57	-	12.13	12.28	-	-	12.57	13.20	-	13.40	13.57	-	14.17
LJUBLJANA	11.24	11.41	11.50	11.54	12.20	12.24	12.39	12.51	12.54	13.09	13.20	13.43	13.39	14.03	14.20	14.14	14.40

POSTAJE	52	53	54	55	565	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68
KAMNIK	14.05	-	14.08	14.10	14.10	14.10	14.35	14.45	15.00	15.20	-	15.40	16.00	16.20	16.40	-	17.00
HOMEČ	-	-	V	D	-	14.24	14.49	V	15.14	15.34	-	15.54	16.14	16.34	2P	-	17.14
KOMENDA	-	-	P	14.28	-	-	-	P	-	-	-	-	-	-	16.54	-	-
MENGEŠ	14.19	-	-	-	14.24	-	14.54	-	-	15.39	-	15.59	-	16.39	17.03	-	-
RADOMLJE	-	14.14	14.24	-	L	14.29	-	15.01	-	-	15.42	-	16.19	-	-	17.05	17.19
DOMŽALE	-	14.23	14.33	-	14.33	14.38	-	15.10	15.22	15.47	15.51	16.07	16.28	16.47	17.11	17.14	17.28
LJUBLJANA	14.44	14.46	-	-	14.59	15.01	15.19	15.33	15.45	16.10	16.14	16.30	16.51	17.10	17.34	17.37	17.51

POSTAJE	69	70	71	72	73	74	755	76	775	78	79	805	81	82	83
KAMNIK	17.20	17.40	18.00	18.20	18.40	-	19.10	19.30	-	20.05	20.35	21.30	-	22.10	22.10
HOMEČ	17.34	17.54	18.14	D	18.54	-	V	D	-	20.19	20.49	-	D	22.24	-
KOMENDA	-	-	-	18.38	-	-	P	19.48	-	-	-	-	-	22.28	-
MENGEŠ	17.39	17.59	18.19	18.47	18.59	-	-	19.57	-	20.24	-	21.44	-	-	22.29
RADOMLJE	-	-	-	-	-	-	19.26	-	-	20.54	L	21.59	-	-	-
DOMŽALE	17.47	18.07	18.27	18.55	19.07	19.25	19.35	20.05	20.15	20.32	21.03	21.53	22.08	-	22.37
LJUBLJANA	18.10	18.30	18.50	19.18	19.30	19.48	20.01	20.28	20.41	20.55	21.26	22.19	-	-	23.00

LEGENDA: VP=VOLČJI POTOK, Š=ŠENTAJKOB, D=DUPLICA, 2P=ŽELEZNIŠKA POSTAJA, L=LEK

OPOMBA: Vozi od ponedeljka do petka

INFORMACIJE: Potniška blagajna, tel. 831-368

///KAM-BUS d.o.o.
KAMNIK

Moja Malenkost d.o.o.
61251 Moravče

VENERA klub

Glavarjeva 92, 61218
Komenda

Telefon: 061/813-398

Od torka do petka
od 09. do 11. ure
v četrtek tudi
od 18. do 20. ure

INŠTRUIRAM
MATEMATIKO, FIZIKO
IN OSNOVE
ELEKTROTEHNIKE.

TEL.: 061/738 662

Foto
Repanšek
Mengeš
061/737-492

FOTOGRAFIJE Z
VAŠEGA FILMA
V ENI URI!

FOTOGRAFIJE
ZA DOKUMENTE
TAKOJ!

AVTO ŠOLA

RETOS
RETOS
RETOS
RETOS

tel.: 739-621